

JAARVERSLAG

2
0
0
8

 Port de Bruxelles
Haven van Brussel

**Voorgesteld aan de
algemene vergadering**

der aandeelhouders

van 29 mei 2009

16de boekjaar

11M

8

6

4

2

10M

8

6

4

2

9M

8

6

4

2

8M

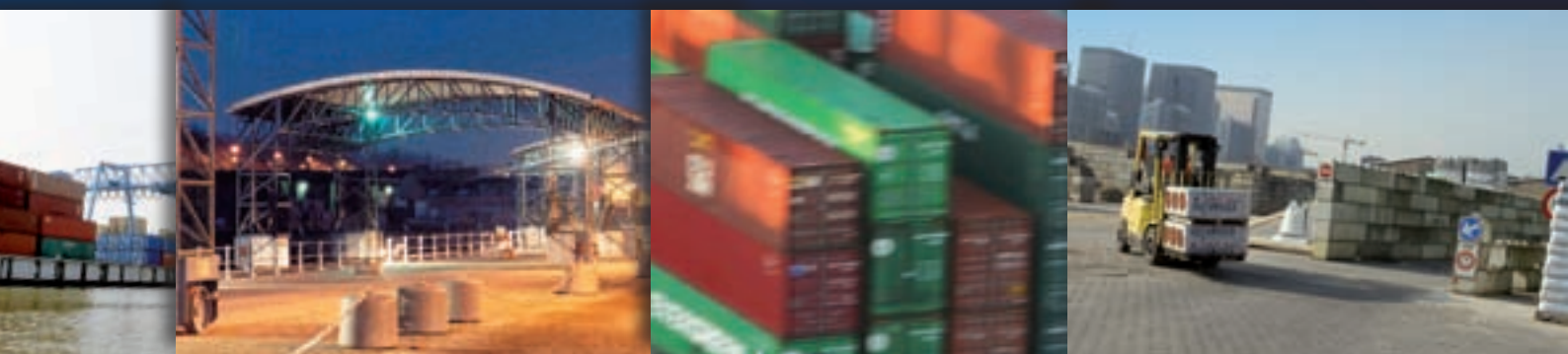
8

6

4

2

7M

JAARVERSLAG

2
0
0
8

DESIGN: WWW.ACG-BXL.BE

INHOUD

Een haven ten dienste van duurzame ontwikkeling	04
Maatschappelijk doel	06
Raad van bestuur	07
Directies en diensten	08
Het personeel van de Haven in 2008	09
Nieuwe recordtoename van de trafieken in de haven van Brussel in 2008	10
Nieuw beheerscontract 2008-2012 voor de Haven van Brussel	13
De studie «voordelen verbonden aan het gebruik van de waterweg in Brussel»	14
De haven van Brussel voor de duurzame ontwikkeling	15
Gunning van een nieuwe concessie aan de Heembeekkaai	16
BILC: een logistiek centrum van de laatste generatie	17
Carcoke: projectontwikkeling	17
Havenbedrijven op economische missie naar Casablanca	18
Succes voor de tweede jobbeurs in de Haven van Brussel	18
Iris TL: een referentiecentrum voor transport en logistiek	19
Europa: einde van het project Dipcity	19
Evenementen in de haven van Brussel	19
Stedelijke integratie: bioscoopboot, sluisen, passagiersterminal	20
Beheersverslag 2008	21
Verslag van de Commisaris	28
Voorstel aan de algemene vergadering	31
BALANS	
I. Balans op 31 december 2008	32
II. Resultatenrekening op 31 december 2008	34
III. Toelichting bij de balans en de resultatenrekening	35
IV. Sociale balans	40
IV. Waarderingsregels	42
VI. Samenstelling van het kapitaal op 31 december 2008	44

EEN HAVEN TEN DIENSTE VAN DE DUURZAME ONTWIKKELING, GEWAPEND MET EEN NIEUW BEHEERSCONTRACT

Laurence Bovy

Voorzitster
van de raad
van bestuur

Piet Coenen

Ondervoorzitter
van de raad
van bestuur

Ook dit jaar zijn de trafiekresultaten op de Brusselse waterweg uitstekend, zowel wat de traditionele haventrafieken betreft als deze van de containers, een sector die momenteel in de Brusselse economie aan de spits staat. Door haar initiatieven en steun aan de bedrijven die in haar domein gevestigd zijn (waaronder prikkels in de tarieven voor de concessies) kon de Haven van Brussel opnieuw een record neerzetten en dit spijs de economische crisis die in de tweede helft van het jaar toesloeg en waarvan we de eerste effecten waargenomen hebben, onder meer in de containertrafieken.

Deze resultaten zijn bemoedigend. De Haven van Brussel is meer dan ooit vastbesloten door te gaan met deze vruchtbare samenwerking met de ondernemingen door hun te steunen in hun weerstand tegen de economische en financiële crisis in 2009.

Om daar in te slagen heeft de Haven van Brussel zich in 2008 van een nieuw beheerscontract voorzien waarbij het voor de periode 2008-2012 gebonden is aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het betreft hier een zeer belangrijk instrument dat zich baseert op de verworvenheden van het vijftienjarige bestaan van de gewestelijke vennootschap en die de basis legt voor de toekomstige ontwikkelingen van de Brusselse haven.

De voortzetting van de moderniseringswerken in de Brusselse haven moet natuurlijk gebeuren met de hulp van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vandaar dan ook het belang van dit derde beheerscontract tussen Gewest en Haven waarin de doelstellingen voor de volgende vijf jaar bepaald worden waartoe de Haven zich verbindt alsook de middelen, onder meer de budgettaire, waarover zij zal beschikken om dit alles te verwezenlijken.

De Haven van Brussel heeft zich sinds de oprichting van de gewestelijke vennootschap gedurende jaren kunnen ontwikkelen en moderniseren. Daardoor konden er uitstekende resultaten neergezet worden en praktisch elk jaar records gebroken worden voor de trafieken via de waterweg. Wij willen deze ingeslagen weg verder ingaan. Door het beheerscontract zijn we trouwens verplicht tegen het jaar 2012 zes en half miljoen ton te halen in eigen verkeer. Om dit doel te bereiken zal de Haven van Brussel bij elke concessiehernieuwing het vereiste minimum tonnage telkens met 15 % naar omhoog trekken.

Dit contract is opgebouwd rond drie grote ontwikkelingspijlers: de versterking van de haven als multimodaal, in het hart van Europa geïntegreerd logistiek platform, de versterking van het aandeel van de haven in de Brusselse economie en tewerkstelling, de voortzetting van de inspanningen op het vlak van de stedelijke integratie van het havendomein.

De voltooiing van de twee grote nog lopende projecten, BILC en Carcoke, ligt ook in het beheerscontract verankerd. De modernisering van het TIR-centrum en de bouw van het Brussels International Logistics Center, BILC, zal Brussel stapelhuizen van de laatste generatie verschaffen alsook een centrum voor stedelijke logistiek die het mogelijk zal maken het aantal in het stadscentrum binnenrijdende vrachtwagens te beperken en de komst zal begunstigen van ondernemingen die de nieuwste technologische logistiek zullen aanwenden. Met de Carcoke site zal de haven over een maritiem logistiek trekpleister beschikken aan de noordelijke toegang van onze regio.

De rol van de Brusselse haven voor de werkgelegenheid, een zaak waar we allen bijzonder gevoelig voor zijn, wordt ook op de voorgrond geplaatst in het beheerscontract. Het doel dat de Haven zich voornemt tegen 1212 te halen is

OM HAAR TOEKOMST TE VERZEKEREN.

Charles Huygens

dd. directeur-generaal

Alfons Moens

dd. adjunct-directeur-
generaal.

een stijging van 20 % voor de directe tewerkstelling om zo tot 7.200 jobs te komen. Haven en Gewest zetten zich tevens in om de 'vervrouwelijking' van de havenarbeid te bevorderen.

De totale investering van het Gewest over vijf jaar, vertegenwoordigt een bedrag van om en bij de 75 miljoen euro. Deze financiering liet ons nu reeds toe bijkomend personeel aan te werven, bijvoorbeeld voor onze technische teams.

Dit beheerscontract vertegenwoordigt dus een lange termijn verbintenis van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest alsook een onderpand voor de stabiliteit van onze instelling. Dankzij het vertrouwen ons door het Gewest via dit document geschonken, kunnen we met optimisme tegen de toekomst aankijken en ons in ambitieuze projecten engageren die ons nauw aan het hart liggen voor haven en gewest.

In 2008 hebben wij ervoor gekozen de klemtoon van de rol van de Haven van Brussel te leggen op de duurzame ontwikkeling. Voor de eerste maal – en dit dankzij een studie van de Vrije Universiteit Brussel, kunnen we de precieze weerslag becijferen van de Brusselse havenactiviteiten op het milieu en de levenskwaliteit van de Brusselse bevolking. Met de nagenoeg 8 miljoen ton goederen die in 2008 over de waterweg werden vervoerd, zijn dit 740.000 vrachtwagens die vermeden werden in en om Brussel.

Maar nog meer dan de eenvoudige weerslag op het verkeer toont deze studie tevens aan hoezeer het havengebeuren heilzaam is voor onze samenleving in haar geheel vermits zij ook in aanzienlijke mate de externe kostprijs voor transport reduceert die ten laste van de collectiviteit valt. Het transport via de waterweg vermindert ook de CO₂ uitstoot, een belangrijke zorg om de opwarming van de planeet te reguleren. En tot slot toont deze studie ook nog aan hoe gewettigd de keuze van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is om in de haveninfrastructuur te investeren vermits in de studie ook de return op de investering benadrukt wordt, een return die bijna 12 euro per geïnvesteerde euro betekent.

In dit verslag zult u ook lezen dat het aandeel van de spoorweg in de haventrafieken te gering is. Wij willen dan ook de aanwezigheid van de spoorweg in de Brusselse haven versterken om zo ook de multimodaliteit te versterken. Zo naderen de renovatiewerken aan de spoorbundel die Infrabel ondernomen heeft in de voorhaven, stilaan hun einde. Eenmaal klaar zullen deze werken een directe spooraansluiting tussen de voorhaven en de containerterminal tot stand brengen.

Tijdens het jaar 2008 werd de modernisering van het Brusselse havendomein voortgezet. De saneringswerken aan de Carcoke site werden aangevat door de tijdelijke vereniging Katoen Natie - Jan De Nul - Envisan. Deze site, tot zover de meest vervuilde te Brussel, ontvangt binnenkort een performant multimodaal logistiek centrum.

Om de talrijke nog lopende projecten tot een goed einde te brengen hebben we ook nieuwe personeelsleden aangeworven, meer bepaald voor de technische directie. In een bekommernis om deze nieuwe mensen in onze teams te integreren hebben we verschillende evenementen van «team building» strekking georganiseerd om het personeel in haar geheel in een volkomen harmonie te laten werken om zo de talrijke ambitieuze projecten die we in de komende jaren willen ontplooien, tot een goed einde te leiden.

Laurence Bovy, Piet Coenen, Charles Huygens, Alfons Moens.

MAATSCHAPPELIJK

DOEL

De Haven van Brussel heeft als opdracht in te staan voor het beheer, de uitbating en de ontwikkeling van het kanaal, de haven, de voorhaven, de haveninstallaties en hun aanhorigheden, binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Als instelling van openbaar nut met rechtspersoonlijkheid beschikt de Haven van Brussel over vier groepen van aandeelhouders :

- het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat 58,05% van het kapitaal in handen heeft ;
- de stad Brussel met 33,40% van het kapitaal;
- 8 Brusselse gemeenten (Sint-Jans-Molenbeek, Schaarbeek, Sint-Gillis, Anderlecht, Sint-Joost-ten-Node, Elsene, Koekelberg, Etterbeek) die samen 4,88% van het kapitaal hebben ;
- de NV Brussel-Infrastructuur-Financiën, dochteronderneming van de Brusselse Gewestelijke Investeringsmaatschappij die 3,67% van het kapitaal heeft.

NUTTIGE ADRESSEN :

Maatschappelijke zetel :

Redersplein, 6 - 1000 Brussel
Tel. +32 2/420.67.00 Fax +32 2/420.69.74
havenvanbrussel@haven.irisnet.be www.havenvanbrussel.be

Kapiteinsdienst van de Haven :

Voorhavenstraat, 2 bus 1 - 1000 Brussel
Tel. +32 2/215.69.25 +32 2/247.91.20
Fax +32 2/215.32.66
kapiteinsdienst@haven.irisnet.be

E-mail adressen :

---

chuygens@haven.irisnet.be	amoens@haven.irisnet.be
pmatthis@haven.irisnet.be	goriger@haven.irisnet.be
rreekmans@haven.irisnet.be	atkindt@haven.irisnet.be
ldelprat@haven.irisnet.be	badam@haven.irisnet.be

WWW.HAVENVANBRUSSEL.BE

RAAD VAN BESTUUR

VOORZITTERSCHAP

Laurence BOVY	(1)	F
---------------	-----	---

ONDERVOORZITTER

Piet COENEN	(2)	N
-------------	-----	---

BESTUURDERS

Fatima ABID	(3)	F
-------------	-----	---

Mustafa AMRANI	(4)	F
----------------	-----	---

Abdallah BOUSTANI ¹	(5)	F
--------------------------------	-----	---

Frédéric CRICKX	(6)	F
-----------------	-----	---

Willy DECOURTY ²		F
-----------------------------	--	---

Khadija EL HAJJAJI	(7)	F
--------------------	-----	---

Jan GYPERS	(8)	N
------------	-----	---

Michel LEMAIRE	(9)	F
----------------	-----	---

Jean-Louis MAZY	(10)	F
-----------------	------	---

Didier NOLTINCX	(11)	F
-----------------	------	---

Arnaud PINXTEREN	(12)	F
------------------	------	---

Kim STRAUVEN		N
--------------	--	---

Gert VAN der EEKEN	(13)	N
--------------------	------	---

Johan VAN LOOY	(14)	N
----------------	------	---

Jean-Paul VAN STEENBERGHE	(15)	N
---------------------------	------	---

Serge VILAIN	(16)	F
--------------	------	---

Didier WAUTERS	(17)	F
----------------	------	---

LEIDENDE AMBTENAREN

Charles HUYGENS	(18)	F
-----------------	------	---

Alfons MOENS	(19)	N
--------------	------	---

COMMISSARISSEN VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING

Julie LUMEN ³		F
--------------------------	--	---

Pierre DEJEMEPPE ⁴	(20)	F
-------------------------------	------	---

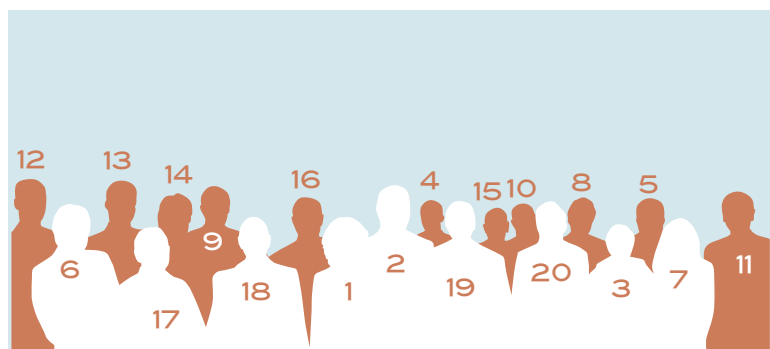
Raf DEVOS		N
-----------	--	---

¹ vanaf 16 februari 2008

² tot 15 februari 2008

³ vanaf 15 april 2008

⁴ tot 14 april 2008

DIRECTIES

& D I R E C T I E N S T E N

ALGEMENE DIRECTIE : **Charles HUYGENS**, dd. directeur-generaal

ir. Alfons MOENS, dd. adjunct-directeur-generaal

TECHNISCHE DIRECTIE	JURIDISCHE & INFORMATICA DIRECTIE	DIRECTIE MARKETING & ONTWIKKELING	ADMINISTRATIEVE DIRECTIE	COMMERCIEËLE DIRECTIE	FINANCIËLE DIRECTIE	KAPITEINS-DIENST
ir. Alfons Moens <i>Hoofdingenieur-directeur</i>	Philippe Matthis <i>Directeur</i>	Geneviève Origer <i>Directeur</i>	Ann t'Kindt <i>Directeur</i>	Rainier Reekmans <i>Directeur</i>	Bénédicte Adam <i>Verantwoordelijk</i>	Luc Delprat <i>Havenkapitein</i>
Studies en werken waterweg	Geschillen & Juridische adviezen	Strategie en ontwikkeling	Personeel	Concessies en verhuur terreinen, kantoren en stapelplaatsen	Beheer financiën	Scheepvaart
Realisatie en onderhoud gebouwen	Contracten-beheer	Economische en statistische studies	Sociale dienst	Herverkavelingen en uitbreidingen van het havendomein	Analytische en budgettaire boekhouding	Veiligheid op de waterweg
Werken en onderhoud kanaal	Openbare aanbestedingen	Stedenbouw	Onthaal	Vergunningen		Kunstwerken
Elektromechanica	Verzekeringen Beheer informatica & Nieuwe informatie-technologieën	Communicatie				Inningen
Milieu						

HET PERSONEEL VAN DE HAVEN IN 2008 :

Aïcha CHERIGUENE - Khadija ABENAISSATI - Bénédicte ADAM - Zakaria AKEL - Songül AKIN - Brahim AMRAOUI - Nadia ARIDJ - Jean ASSELMAN - Eric BAEYENS - Lucienne BAEYENS - Claudio BASIGLINI - Jacques BASTIDE - Luc BERCKMANS - Jean-Louis BLOMMAERT - Isabelle BODART - Albert BORREMANS - Mohamed BOUSAKLAOUI - Fabienne BRACKE - Chantal BRUTIN - Anthony CALLENS - Nathalie CHARON - Olivier CLIQUET - Erik COOREVITS - Marc DAMANET - Marie-Anne DAUNE - Nicole DE CONINCK - Christiaan DE CUBBER - Isabelle DE GHELDERE - Bertrand de HEMPTINNE - Luc DE METSENAERE - Dirk DE MEYER - Martine DE NORRE - Dirk DE PRINS - Alfons DE ROY - Danielle DE SMEDT - André DE SMET - Suzanne DEDECKER - Line DELCOIGNE - Philippe DELCOMMUNE - Michel DELRIERE - Eric DELVALLEE - Louis DELVALLEE - Roland DELVALLEE - Claude DEMELENNE - Pierre DEMEUTER - Jean-Paul DENAYER - Philemon DENEFF - Frédéric DEWEZ - Emile DIET - Hafida DRAOUI - Anja DURANT - Leyla DURMAZ - Luis Filipe FERREIRA DA FRAGA - Marthe FLORQUIN - Thierry FRAIGNEUX - Denis FRANQUIN - Roger FRONCZJK - Marine GODEAU - Sylvain GODFROID - Thierry GOOSSENS - Gaëtan GOUDMAEKER - Caroline GRILLET - Philippe GROULT - Marc HELMAN - Eric HEYLIGHEN - Camille HOFF - Charles HUYGENS - Laurent JACQUET - Paul JENARD - Youssef KHATTABI - Bernard LACROIX - Mounir LAHANI - Olivier LAMBRECHTS - Johan LEPEZ - Monique L'HOIST - John LIEKENS - Philippe LIENARD - Denis LOUSBERG - Vanessa LURQUIN - Patrick MAGUIN - Bettina MARCOUX - Carine MARCOUX - Paul MATTENS - Philippe MATTHIS - Denis MERTENS - Michel MINY - Alfons MOENS - Anne MOMMENS - André MOONS - Maria MOTTARD - Johan OPSOMER - Thierry ORBAN - Geneviève ORIGER - Domenico PASCUZZI - Rudi PIZARRO - Nico RAEMDONCK - Fatime RAMA - Rainier REEKMANS - Stéphane RONGE - Catherine ROORYCK - Mary Elizabeth RUBINOS CASTILLO - Faramarz SABZALIZADEH - Kamel SAÏM - Pascal SCULIER - Dany STROEIJBANS - Valérie TANGHE - Yves TASSIGNON - Marcel TILMANNE - Ann T'KINDT - Mohamed Wafid TOUNSI - Denis TOUSSAINT - Fabien VAN DEN BOSSCHE - Jeff VAN DER AUWERA - Bernard VAN KOMEN - Eddy VAN MEENEN - Geoffrey VANDECASTEELE - Guy VANDECASTEELE - Eddy VANDENHEUVEL - Alain VANDERMAELEN - Sabrina VANGENECHTEN - Nathalie VANSIPPE - Stefan VERBEECK - Marc VERBIST - Geert VERHEYEN - Patrick VINDELINCKX - Henry-Paul VUNGBO BONGO YAWALLY - Pierre WARNON - Luc WEYERS - Pierre WIELKI - Ariane WOUTERS

NIEUWE RECORDTOENAME VAN DE TRAFIEKEN IN DE HAVEN VAN BRUSSEL IN 2008

Het jaar 2008, eens te meer sinds de oprichting van de Haven van Brussel, werd afgesloten met een historisch record van de trafieken over de waterweg. De goede resultaten geboekt tijdens het eerste semester werden over het hele jaar bevestigd, daar de eigen trafieken met 13% stijgen ten opzichte van het jaar 2007, om zowat 4,9 miljoen ton te bereiken. De toename van het eigen verkeer ten aanzien van het jaar 2000 vertegenwoordigt een groei van 41%. Het globale verkeer (eigen verkeer en doorgaand verkeer) nadert 8 miljoen ton (7,85 miljoen ton – hetzij een verhoging met 6% ten opzichte 2007).

Het containerverkeer stijgt tevens en bereikt bijna 18.000 TEU (twenty-foot equivalent units). Tenslotte boekte het spoorverkeer in de voorhaven een toename met 7% en lag lichtjes boven 360.000 ton.

GLBAAL VERKEER

Na een zeer positief eerste semester (+20% voor het eigen verkeer, +8% voor het doorgaand verkeer en +15% op globaal niveau), heeft de invloed van de financiële crisis zich doen voelen op de in Brussel vervoerde volumes. De resultaten blijven echter zeer gunstig : over een bijkomend half miljoen ton goederen werden in Brussel in 2008 geladen en gelost.

Het doorgaand verkeer kon zijn groei niet handhaven ten gevolge van het nogal plotseling teruglopen van de aan de metaalnijverheid gebonden trafieken (-25% voor de metaalproducten en -17% voor schroot).

EIGEN VERKEER

1. Gewogen berekening van de trafieken

De in functie van de toegevoegde havenwaarde gewogen trafieken (waarde teweeggebracht middels de goederenbehandeling in de haven) kenden tevens een forse toename en naderden de drempel van 6 miljoen ton equivalent droge stortgoederen. Ter herinnering: de gewogen berekening van de bruto-tonnenmaten geschiedt in functie van de toegevoegde havenwaarde. Hoe meer een goederencategorie materiaal, een hooggedreven technische kwalificatie en een lange behandelingstijd nodig heeft, hoe meer dit verkeer een havenwaarde toegewezen krijgt (investeringswaarde uitgedrukt in materiaal en kosten van handarbeid).

GLBAAL VERKEER (IN DUIZENDEN TON)			
	2008	2007	2000
EIGEN VERKEER BRUSSEL	4.889	4 317	3 455 +25%
TRANSITO	2.970	3 108	2 445 +27%
TOTAAL	7.859	7 425	5 900 +26%

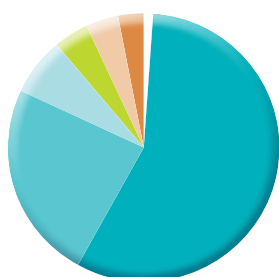
GEWOGEN TRAFIEKEN			
	2008	2007	2000
BRUTO TONNENMAAT <i>(in duizenden ton)</i>	4 317	4 200 +3%	3 455 +25%
GEWOGEN TONNENMAAT <i>(in duizenden TEDS)</i>	3 108	3 198 -3%	2 445 +27%

BIJNA 8 MILJOEN TON

2. Eigen verkeer per goederencategorieën

VERDELING VAN DE EIGEN TRAFIEK IN 2008

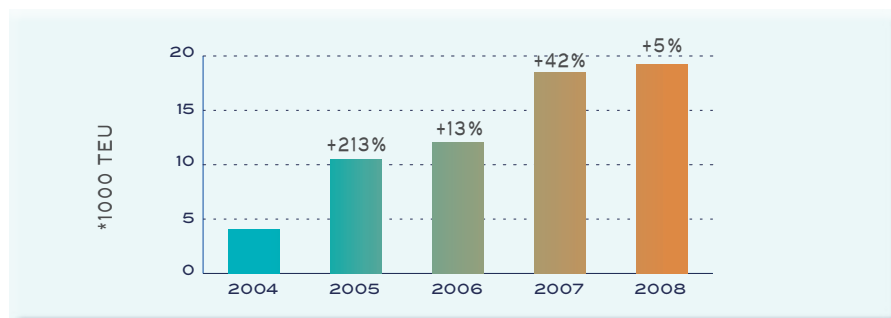

■ Bouwmaterialen	57%
■ Olieproducten	24%
■ Landbouwproducten	7%
■ Voedingswaren	4%
■ Varia (containers)	4%
■ Ertsen en schroot	3%
□ Metaalproducten	1%

EVOLUTIE PER GOEDERENCATEGORIE (IN DUIZEND TON)

	2008	2007	2000
Bouwmaterialen	2.800	2.291 +22%	1.773 +54%
Olieproducten	1.159	1.036 +12%	918 +26%
Landbouwproducten	330	370 -11%	373 -11%
Voedingswaren	219	261 -16%	247 +11%
Varia (containers)	192	152 +26%	0 -
Ertsen en schroot	123	133 -8%	74 +66%
Metaalproducten	64	73 -12%	66 -4%
Andere	2	1 -	4 -77%
Totaal	4.889	4.317 +13%	3.455 +41%

EVOLUTIE VAN DE ACTIVITEITEN OP DE CONTAINERTERMINAL

Na de schitterende resultaten geboekt in 2007 (+42%), heeft de containerterminal gevestigd in de voorhaven (BCT - Brussels Container Terminal) in 2008 een verslapping van deze groei geboekt ten gevolge van de eerste verschijnselen van de mondiale economische crisis. Kunnen als voorbeeld worden geciteerd: een daling van de Zuid-Koreaanse staalinvoer, van de bloemuitvoer naar Zuid-Oost Azië en schrootexport met bestemming Indië.

Tijdens het jaar 2008 werden er echter tevens nieuwe trafieken en nieuwe gebruikers van de containerterminal aangetrokken.

== 740 000 VRACHTWAGENS MINDER IN DE STAD ELK JAAR
2 000 VRACHTWAGENS MINDER PER DAG

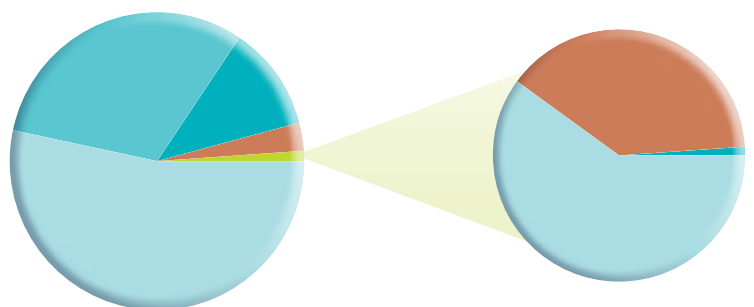
1. Richting van de goederenstromen

BINNENKOMENDE EN UITGAANDE VERKEERSSTROMEN (IN DUIZEND TON)			
	2008	2007	2000
BINNENKOMEND	3.803	3680 + 3%	3.026 +26%
UITGAAND	979	625 +56%	429 +128%
LOKAAL	107	12 +768%	0 -
EIGEN VERKEER	4 889	4.317 +13%	3.455 +41%

Hoewel de Brusselse havenactiviteiten nog steeds voornamelijk op de invoer zijn afgestemd, verbetert het evenwicht van de goederenstromen zich geleidelijk dankzij de uitvoer van de consumptieoverschotten (slakken afkomstig van de verbrandingsoven, schroot, verbruikt papier, sloopafval, baggerslib, ...).

2. Verdeling van de uitwisselingen

LANDEN VAN OORSPRONG EN VAN BESTEMMING VAN DE GOEDEREN

Nederland	53,7 %	Rusland & Letland	0,6 %
België	30,9 %	Verenigd Koninkrijk	0,4 %
Duitsland	11,4 %	Andere	0,1 %
Frankrijk	3 %		
Anderen	1 %		

Het belang van Nederland als handelspartner werd in 2008 nog bevestigd: dit land alleen vertegenwoordigt nagenoeg 54% van de trafieken over de waterweg en zelfs 57% van de Brusselse invoer.

NIEUW BEHEERSCONTRACT 2008-2012 VOOR DE HAVEN VAN BRUSSEL: AANZIENLIJKE MIDDELEN VOOR AMBITIEUZE DOELSTELLINGEN

Charles Huygens, Laurence Bovy, Brigitte Grouwels en Piet Coenen tijdens het ondertekenen van het beheerscontract.

De Haven van Brussel heeft in 2008 een nieuw beheerscontract afgesloten voor de periode 2008-2012.

Het nieuwe beheerscontract heeft ambitieuze doelstellingen inzake economie, logistiek en stadsintegratie. Tegen 2012 wil de Haven van Brussel het volgende bereiken:

- een verhoging met 50% van de eigen trafieken via de waterweg tot 6,5 miljoen ton
- een verhoging van het aantal terreinen dat haven- en logistieke activiteiten kan ontvangen, om over minstens 90ha (+45%) terreinen te beschikken
- een verhoging van het aantal rechtstreekse jobs in het havengebied naar 7.200 eenheden (tegenover 6000 in 2007)

Om deze doelstellingen te bereiken krijgt de Haven nieuwe middelen. Zo verhoogt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest z'n dotatie aan de Haven van Brussel met 30%, in totaal zo'n 9,5 miljoen euro.

Ook worden een aantal maatregelen die het Gewest reeds heeft genomen ter verbetering van de werkgelegenheid voor de Brusselaars in de Haven van Brussel, verder doorgevoerd (opleidingscentrum, jaarlijkse jobbeurs, tewerkstelling in de haven, enz.)

Inzake stadsintegratie en recreatieve activiteiten verhoogt het Gewest z'n dotatie dan weer met 17%, naar 1,6 miljoen euro.

Andere nieuwe elementen uit het beheerscontract zijn een jaarlijkse tevredenheidsenquête voor de havenbedrijven en gebruikers van de waterweg en een bijzondere inspanning voor het vereenvoudigen van de administratieve procedures voor de havenbedrijven.

In het kader van zijn nieuwe beheerscontract verbindt de Haven zich ertoe de drie peilers inzake duurzame ontwikkeling na te streven: de milieu, de sociale en de economische peiler. Tegelijk zet de Haven z'n inspanningen voort om het welzijn van de omwonenden te verbeteren.

Het masterplan 2020 van de Haven van Brussel wordt geactualiseerd en het beheerscontract bevestigt ook de voltooiing van de lopende grote projecten in de haven van Brussel (zoals het BILC en Carcoke), o.m. om de toegevoegde waarde van de in Brussel uitgevoerde overslag te verhogen. De baggerwerken worden uiteraard verdergezet om de toegankelijkheid van de haveninstallaties te optimaliseren.

Betreffende terreinen, is er een uitbreiding gepland, o.m. op de site van Schaarbeek Vorming, waar het Gewest alles in het werk stelt opdat de Haven kan beschikken over gronden. Om alle projecten en opdrachten uit het beheerscontract te kunnen realiseren wordt een vijftiental personeelsleden aangeworven.

Binnen het kader van de stadsintegratie - een beleid dat reeds van bij de oprichting van de Haven van Brussel wordt gevoerd - zijn een renovatie van de sluisen en een lichtplan langs de waterweg gepland.

DE STUDIE “Voordelen verbonden aan het gebruik van de waterweg in Brussel”

BEWIJST DE CRUCIALE ROL VAN DE HAVEN VOOR DE DUURZAME ONTWIKKELING TE BRUSSEL

Dankzij de unieke ligging van de haven vlakbij het centrum van Brussel, en vooral dankzij zijn uitzonderlijke bereikbaarheid, kan de stad goederen via de waterweg aanvoeren. De binnenvaart is het transportmiddel dat het best aan de duurzame ontwikkeling is aangepast en zorgt er daarom dagelijks voor dat de levenskwaliteit van de Brusselaars erop vooruitgaat. Om dit voordeel te becijferen heeft het team van professor Macharis van de VUB in 2008, op basis van cijfers van de trafiek via de waterweg voor het jaar 2007, een studie uitgevoerd.

700 000 vrachtwagens minder te Brussel

In 2007 waren 255 000 volledig geladen vrachtwagens nodig geweest om de 4,3 miljoen ton van of naar de waterweg overslagen goederen te Brussel te vervoeren. Houden we met de scheepvaart te Brussel in z'n geheel rekening (inclusief transit en vrachtwagens die leeg rijden), hebben we het jaarlijks over bijna 700 000 minder vrachtwagens op de Brusselse wegen.

27,5 miljoen € minder externe kosten

Voor het eerst heeft het team van professor Macharis exact de externe kosten berekend die te Brussel, dankzij de aanwezigheid van een haven, worden uitgespaard. Op basis van de in 2007 uitgevoerde laad- en losoperaties bleek dat op Belgisch niveau, de haven goed was voor een besparing van 11,5 miljoen euro kosten als gevolg van verkeerscongestie niet meegerekend. Houden we rekening met de huidige verkeerscongestie (“matige” congestie), dan wordt nog eens 27,5 miljoen euro extra uitgespaard.

Tot 81,6 miljoen € minder externe kosten tegen 2015

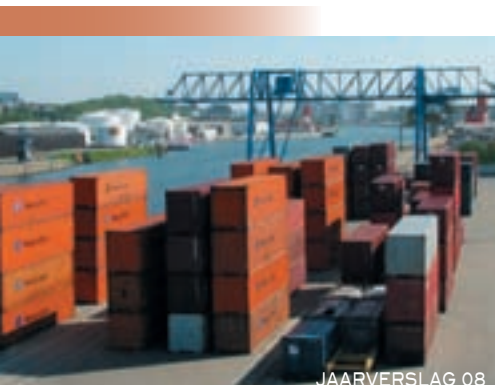
Het team van professor Macharis heeft op basis van de huidige elementen, de strategische opties en de in het Masterplan 2015 van de Haven van Brussel bepaalde projecten ook de toekomstperspectieven van de haven geanalyseerd. Ze hebben berekend dat voor een eigen trafiek (excl. transit) van 5,716 miljoen ton in 2015, de uitgespaarde externe kosten dankzij het gebruik van de waterweg tussen de 15,1 miljoen (congestie niet inbegrepen) en 36,1 miljoen euro (congestie inbegrepen) zouden bedragen. Gesteld dat de verkeerscongestie in Brussel er tegen dan nog erger zou op worden, zouden de besparingen 81,6 miljoen euro bedragen.

Een aanzienlijke beperking van de CO₂ uitstoot

Er werd ook een berekening gemaakt van de CO₂ uitstoot van de binnenvaart en het wegvervoer. Daaruit bleek dat de aanwezigheid van de waterweg en van de haven momenteel goed is voor 32.590 à 51.545 ton minder CO₂ voor haveneigen trafiek, afhankelijk van het gebruikte scenario en van 67.942 tot 108.683 ton minder CO₂ indien men het transitverkeer op het kanaal meerekent.

Investeren in de haveninfrastructuur te Brussel betekent duurzaam investeren

De studie heeft tenslotte een maatschappelijke kosten-/batenanalyse uitgevoerd om de mogelijke maatschappelijke voordelen te bepalen van de bouw van een nieuwe kaai-muur in de haven. Op Belgisch vlak zou deze a priori hoge investering dankzij de sociale en milieuvordelen die ze oplevert, goed zijn voor een positief rendement van 9,38 € per geïnvesteerde euro. Houden we rekening met de congestiekosten, dan stijgt deze rendementratio naar 11,84 € per geïnvesteerde euro. Deze uiterst positieve rendementratio's zijn te danken aan een beperkte eenmalige investeringskost, een uiterst lange levensduur en een beperkte onderhoudskost enerzijds, en aan uiterst hoge jaarlijks uitgespaarde externe kosten anderzijds. De aanwezigheid van de waterweg en van de haveninstallaties in het centrum van Brussel zorgt ervoor dat er met een beperkte investering aanzienlijke sociale en milieuvordelen kunnen worden gerealiseerd.

In 2008 heeft de Haven van Brussel de belangrijke bijdrage van de Brusselse havenactiviteit in de duurzame ontwikkeling willen onderstrepen.

Daarom werden rond dat thema twee seminaries georganiseerd.

Tijdens die seminaries, waarvan het eerste was gewijd aan de rol van het Vergotiedok en het tweede aan de logistieke keten, hebben verschillende havenbedrijven toelichting gegeven bij de acties die ze dagelijks ondernemen in het belang van de drie peilers van duurzame ontwikkeling:

- het milieu,
- de sociale en de
- economische peiler.

Beheer per project

De projectgroepen die voor de jaren 2008 en 2009 zijn opgericht en die een transversale werking van de instelling moeten bevorderen, hebben rond volgende thema's gewerkt: duurzame ontwikkeling, gelijke kansen en diversiteit, alternatieve energieën, opvolging van de Europese wetgeving en passagiersterminal.

HET SCHOONSTE SCHIP TER WERELD OFFICIEEL VOORGESTELD IN DE HAVEN VAN BRUSSEL

In 2008 kreeg de Haven van Brussel het bezoek van Janez Potocnik, Europees commissaris voor wetenschap en onderzoek voor de voorstelling van de Victoria, "the world's cleanest ship" of 's werelds schoonste schip.

De "Victoria" is eigendom van BP, wordt gecharterd door het Nederlandse bedrijf Verenigde

Tankrederij en is sinds november 2007 het prototype van een schoon schip. Het doet de havens van Antwerpen en Rotterdam aan en wordt gebruikt voor het transport van smeermiddelen voor zeeschepen.

Het is een binnenschip dat verschillende technologieën combineert die de uitstoot ervan gevoelig beperken. De ontwikkeling van die schone technologieën moet de rol van de waterweg inzake duurzaam transport verder versterken.

TEWERKSTELLING VOOR JONGEREN

De Haven van Brussel heeft zijn belofte hernieuwd om verschillende jongeren aan te werven die op zoek zijn naar een job en die in het kader van hun ontwikkeling meer beroepservaring wensen op te doen. Zo kregen zeven jongeren een contract van een jaar in verschillende diensten van de Haven van Brussel. De Haven van Brussel heeft zich ertoe verbonden hen een echte baan aan te bieden en hen tijdens hun diensturen een opleiding te geven. De Haven wenst op die manier de inspanningen van het Gewest te ondersteunen om de werkloosheid terug te dringen.

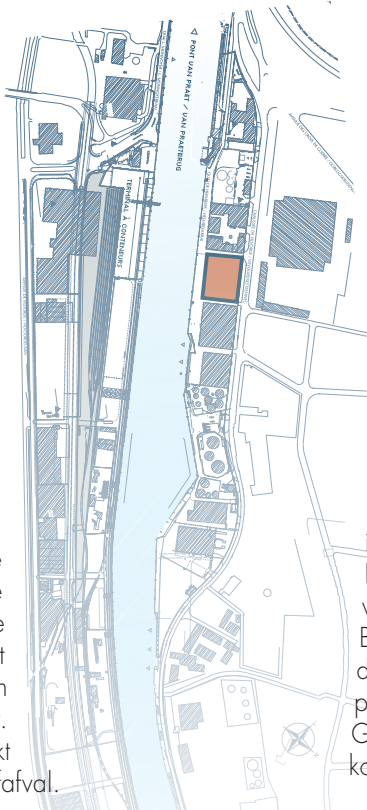
De Haven van Brussel zet ook de samenwerking voort met de vzw BRAVVO van de Stad Brussel. Op die manier krijgen stewards toegang tot het hele havengebied om er de haveninstallaties te bewaken.

ONTWIKKELING VAN HET HAVENGEBIED

GUNNING VAN EEN NIEUWE CONCESSIE AAN DE HEEMBEEKKAAI

Voor het terrein langs de Heembeekkaai met een oppervlakte van ruim 15 000 m² in de voorhaven van Brussel, werd een projectoproep gelanceerd waarop vier bedrijven hebben gereageerd. Na analyse van de verschillende offertes heeft de raad van bestuur beslist deze nieuwe concessie toe te kennen aan de firma Lemaire, die actief is in de bouwsector en de verhuur van gespecialiseerd materiaal. Het bedrijf beschikt momenteel te Vilvoorde en te Sint-Pieters-Leeuw reeds over twee sites langs de waterweg. De Heembeekkaai, die halfweg de twee bestaande sites langs dezelfde waterweg ligt, is dus een strategische plaats. Lemaire wil op deze site het transport in paletten ontwikkelen van bouwmaterialen voor de Brusselse markt. Een deel van de site zal worden gebruikt voor de opslag van af te voeren werfafval.

De firma Lemaire wil tussen Brussel, Antwerpen, Luik en Charleroi een permanent circuit van duwschepen inleggen, voor enerzijds de afvoer van werfafval uit het Brussels Gewest en anderzijds de aanvoer van bouwmaterialen tussen de verschillende sites. De Haven van Brussel was heel in het bijzonder te spreken over de wens van dit bedrijf om het palettenvervoer via de waterweg te ontwikkelen (cfr. kader), net dat type transport dat de Haven wil promoten. Het gegarandeerde via de waterweg vervoerde volume bedraagt 185 000 ton per jaar en

kan tot 300 000 ton oplopen, eens het project op kruissnelheid zit.

De ontwikkeling van deze site is bovendien goed voor 75 nieuwe banen. De concessie wordt toegekend voor een duur van veertig jaar, voor een aanvankelijke investering van 2,5 miljoen euro, met een extra 3,5 miljoen euro in de ontwikkelingsfase.

Infrabel is in september 2008 gestart met de tweede fase van de werken voor de modernisering van de vormingsbundel in de voorhaven, om een verbinding mogelijk te maken met o.m. de containerterminal, die in 2010 operationeel zal zijn.

Deze werken zijn goed voor een totale investering van 6 miljoen euro in de haven van Brussel, op basis van een voorfinanciering van de NMBS-Holding via een daartoe opgericht projectbedrijf. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest trekt 0,75 miljoen euro uit voor de kosten van de voorfinanciering.

Om het gebruik van de waterweg te Brussel te bevorderen werd een transportdeskundige aangesteld. Hij moet de bedrijven die nu reeds in de haven van Brussel actief zijn helpen om voor hun transportbehoeften vaker gebruik te maken van de waterweg en andere bedrijven benaderen om hen meer duurzame transportoplossingen voor te stellen.

IN DE HAVEN VAN BRUSSEL WERD EEN TEST MET PALETTENTRANSPORT VIA DE WATERWEG GEORGANISEERD IN DE INSTALLATIES VAN DE FIRMA MPRO IN HET VERGOTEDOK.

Tijdens die test werden 310 paletten met bouw materiaal gelost. Het schip dat daarvoor werd gebruikt, was de dag ervoor te Niel, vlakbij Wintam, geladen door de firma's Coeck en Wienerberger, twee producenten van bouwmaterialen. Doelstelling van deze test was het uittesten van het lossysteem en het bestuderen van de economische haalbaarheid van het palettentransport via de waterweg. De toekomst van het palettentransport via de waterweg ziet er voor het TIR centrum en de toekomstige BILC, vlakbij het Vergotiedok, gunstig uit. Op

BILC

- Verbeteren van de stadsmobiliteit
- Performant stedelijk distributiecentrum
- Creatie van 650 jobs
- Eerste Brussels project gesteund door de Europese Investeringsbank

Het Brussels International Logistics Centre is een project van de Haven van Brussel om vlakbij het huidige TIR centrum een logistiek centrum van de laatste generatie te bouwen. Doelstelling van het BILC is eerst en vooral een betere organisatie van de goederendistributie in Brussel, om op die manier het aantal vrachtwagenbewegingen in de stad te verminderen. De vrachtwagens zullen buiten de spitsuren in het BILC aankomen.

De goederen zullen er vervolgens worden gelost en gegroepeerd in functie van de bestemming, om daarna via lichtere vrachtwagens en bestelwagens te worden geleverd.

Voor de ontwikkeling van het BILC werkt de Haven van Brussel samen met Sogaris, een Franse specialist inzake logistiek. De procedures voor het verkrijgen van de nodige vergunningen lopen momenteel.

CARCOKE

- Partnership met Katoen Natie - Jan De Nul - Envisan
- Dienstencentrum geïntegreerde logistiek
- 400 nieuwe jobs
- Trafiek via de waterweg: 500 000 ton
- Totale kostprijs van de operatie: 60 miljoen euro

De werken voor de sanering van de Carcoke site zijn in de loop van 2008 van start gegaan. Deze werken worden uitgevoerd door de tijdelijke associatie Katoen Natie – Jan De Nul – Envisan, die de Haven had uitgekozen voor de bouw van een multimodaal logistiek centrum op de site.

Zoals bekend investeert de concessiehouder 25 054 521 euro in het project. Zodra de site op kruissnelheid draait, betaalt hij bovendien een jaarlijkse concessiebijdrage van 492 500 euro (geïndexeerd), die in het project zelf zal worden geïnvesteerd. Bovendien neemt de concessiehouder de eventuele extra kosten voor de saneringswerken voor zijn rekening.

De Haven van Brussel van zijn kant betaalt via zijn algemene gewestelijke dotatie, de kosten voor de bouw van de kaaimuur (1 miljoen euro).

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tenslotte past het tekort van de operatie bij via een specifieke dotatie aan de Haven van Brussel. Die dotatie loopt over een periode van vijftien jaar en bedraagt jaarlijks 830 000 euro (geïndexeerd), om de kosten te dekken voor de sanering van het terrein, dat een historische vervuiling meedraagt. De gewestelijke dotatie wordt herbekeken, eens de investering is gedaan en de exacte kost voor de operatie is bepaald. Deze operatie is voor de Haven van Brussel dus budgetneutraal.

die manier zullen het TIR centrum en het BILC bijna rechtstreeks met de waterweg verbonden zijn, waardoor het bimodale logistieke centra zullen worden. Op termijn wil de Haven van Brussel via het opnieuw in gebruik nemen van de spoorweg, het BILC toegang verlenen tot een derde transportmodus. Deze door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gesubsidieerde test is het resultaat van een nauwe samenwerking tussen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Vlaams Gewest.

HAVENBEDRIJVEN OP ECONOMISCHE MISSIE NAAR CASABLANCA

Een delegatie van de Haven van Brussel is op economische missie getrokken naar Casablanca, één van de belangrijkste havensteden van Afrika. De missie was een initiatief van Brigitte Grouwels, Brussels Staatssecretaris bevoegd voor de Haven van Brussel. Aan het hoofd van de delegatie van de Haven stond Laurence Bovy, voorzitter van de Haven van Brussel, vergezeld door Piet Coenen, vice-voorzitter, en door directieleden van de Haven.

De missie werd georganiseerd in samenspraak met de Brusselse Havengemeenschap. Ook Herman Vyverman, voorzitter van de Havengemeenschap en de zaakvoerders van verschillende Brusselse havenbedrijven maakten deel uit van de delegatie. Ter plaatse werden ontmoetingen belegd met de verantwoordelijken van Marokkaanse bedrijven.

Doelstelling van deze missie was de banden met de haven van Casablanca aan te halen en contacten te leggen met de

economische actoren van een regio, die sowieso reeds heel wat banden met België heeft. Eén van de aandachtspunten was het promoten van een vaste lijndienst tussen Brussel en Casablanca voor het transport van conventionele goederen en containers. Beide Havens hebben daartoe een intentieverklaring ondertekend.

Deze missie was een duidelijk succes, zowel wat nieuwe contacten, als wat het bereiken van de doelstellingen betreft. Zo zal een door de Brusselse Havengemeenschap opgerichte werkgroep de haalbaarheid van een lijndienst tussen Casablanca en Brussel bestuderen. Bovendien hebben verschillende Marokkaanse bedrijven die langs de Diksmuidelaan en in de Brusselse rand zijn gevestigd de Haven gevraagd de mogelijkheid te onderzoeken hen terreinen of opslagruimtes ter beschikking te stellen voor hun logistieke activiteiten. De handelaars hebben een bezoek gebracht aan de haven van Brussel en zullen een gezamenlijke aanvraag indienen voor oppervlaktes en trafiek.

SUCCES VOOR DE TWEDE JOBBEURS IN DE HAVEN VAN BRUSSEL

De rol van de Haven van Brussel voor het bevorderen van de werkgelegenheid in Brussel is genoegzaam bekend.

Voor het tweede jaar op rij werd een jobbeurs in de haven van Brussel georganiseerd om havenbedrijven en werkzoekenden met mekaar in contact te brengen.

Deze editie was een groot succes, zowel van de kant van de deelnemende bedrijven, als van de werkzoekenden. Een twintigtal bedrijven was aanwezig, goed voor ongeveer 150 jobaanbiedingen, en bijna 800 werkzoekenden zijn op de beurs afgekomen. Een hele vooruitgang in vergelijking met de eerste beurs, met 15 bedrijven, 50 jobaanbiedingen en 500 gegadigden.

Ook het aantal vrouwelijke kandidaten zit in de lift: een derde ongeveer van de bezoekers was een vrouw, terwijl amper 18% van de jobs in de haven door vrouwen wordt ingevuld.

Behalve de ondernemingen die actief zijn in het havengebied, hebben ook bedrijven uit de transport- en logistieke sector en grote uitzendbureaus zoals Randstad, Daoust en Manpower aan de beurs deelgenomen.

In 2008, heeft de Haven van Brussel veel personaliteiten ontvangen. Onder andere, Marie Arena, minister van Maatschappelijke Integratie, Pensioenen en Grote Steden (foto), Amadou Djibril Diallo, algemeen directeur van de Haven van Dakar en ondervoorzitter van de AIVP, Eric Tomas, Voorzitter van het Brussels parlement, Catherine Trautmann, Europees volkvertegenwoordiger.

De Haven van Brussel heeft in 2008 haar inspanningen voortgezet om haar ploegen te versterken en de nieuwelingen te integreren namelijk door het organiseren van fietstochten.

IRIS TL :

EEN REFERENTIECENTRUM VOOR TRANSPORT EN LOGISTIEK

De Haven van Brussel heeft meegewerkt aan de oprichting van het logistieke referentiecentrum Iris TL, dat in het havengebied is gevestigd. Het centrum kwam er op initiatief van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en biedt specifieke opleidingen die gericht zijn op de transport- en logistieke sector, een toonaangevende activiteitensector in de haven van Brussel. Dit centrum staat voor kwaliteitsvolle opleidingen die zoveel mogelijk Brusselaars aan een job moeten helpen.

EUROPA: EINDE VAN HET PROJECT DIPACITY

Het project DIPACITY, een initiatief van de Haven van Brussel, samen met de havens van Luik, Rijsel en Parijs is in 2008 afgerond. Dit project, gefinancierd door het INTERREG IIIB programma van de Europese Unie, was in april 2005 opgestart en had als doelstelling de samenwerking tussen deze vier Havens te bevorderen om ervaringen uit te wisselen in een aantal dossiers: opwaardering en transport van afval via de waterweg, verfraaiing van de havenruimte en stadsintegratie, multimodaliteit, rol van de havens in de stedelijke distributie en de invoering van maatregelen voor een schoner milieu en meer veiligheid in het havengebied.

Rond elk van die thema's heeft DIPACITY rondetafelgesprekken georganiseerd. Zo kregen de verschillende havens de kans om hun ervaringen uit te wisselen en hun goede praktijken en innovaties ter zake te delen. Alle gesprekken kaderden binnen de globale doelstelling om binnenhavens als duurzaam middel voor de stadsontwikkeling te promoten.

De partners binnen het DIPACITY project hebben trouwens beslist een nieuwe kandidatuur voor een INTERREG project in te dienen, dit keer binnen het kader van het INTERREG IVB programma. URBAN PORTS wil dan weer stedelijke binnenhavens meer ontwikkelen als burgerhavens in dienst van hun gewest. De partners zullen rond meerdere thema's werken die hun burgerbetrokkenheid moeten verhogen en hun installaties in het omliggende stadsweefsel moeten integreren.

Ook andere evenementen stonden in het teken van de viering van vijftien jaar Haven van Brussel, zoals o.m. de opnames van de radio-uitzendingen "Jeu des Dictionnaires" van de RTBF en de "Semaine infernale" in de haven van Brussel.

EVENEMENTEN

2008

OP ZONDAG 1 JUNI HEEFT DE HAVEN VAN BRUSSEL DE TIENDE EDITIE VAN ZIJN GROTE TWEEJAARLIJKSE FEEST VAN DE HAVEN GEVIERD.

Deze editie stond in het teken van legendarische schepen en straatkunsten, in het jaar dat ook de vijftiende verjaardag van de Gewestelijke Verenootschap van de Haven van Brussel werd gevierd.

Met meer dan 20 000 bezoekers was deze editie ongetwijfeld een groot succes. Elke keer gaat bijzondere aandacht naar de grote schepen: naast de "Traité de Rome", een zeilboot die in het kader van de 50ste verjaardag van de Unie Europa heeft doorkruist, konden ook de "Euronav Belgica", net terug uit Antarctica, de "Hydrograaf", een oude stoomboot die ooit eigendom was van de Nederlandse koningin, de "Pluvier", een patrouilleboot van de Franse marine, of de "Earl of Pembroke", een uitzonderlijke replica van een oude zeilboot op heel wat belangstelling rekenen. De animaties op de waterweg en langs de kaaien waren een plezier voor jong en oud en zorgden voor een gezellige en ontspannen sfeer.

Het Feest van de Haven is voor de talrijke bezoekers de uitgelezen kans om de haveninstallaties en de rol die ze in het dagdagelijkse leven spelen, te ontdekken. Voor de Haven van Brussel kadert het Feest van de Haven binnen zijn openheidsbeleid naar een breed publiek en de diversificatie van het gebruik van de waterweg.

STADSI NTEGRATIE

De culturele rol van het Bécodok is er in 2008 nog sterker op geworden. Talrijke ontspanningsactiviteiten worden er immers georganiseerd en de Haven van Brussel heeft precies die plaats uitgekozen om een op de waterweg gerichte culturele pool te ontwikkelen.

Zo werd een projectoproep gelanceerd voor de gunning van verschillende concessies op het wateroppervlak, om in dit dok vrijetijds- en ontspanningsactiviteiten te organiseren. Die moeten de Brusselaar die zich wil ontspannen, naar het water lokken. De resultaten van deze projectoproep zullen in de loop van 2009 bekend worden gemaakt.

Heel binnenkort verwacht het Bécodok trouwens een **bioscoopboot**, de Actor's Boat, die permanent op de rechteroever van het Bécodok zal aangemeerd liggen en waar de Brusselaars een nieuwe bioscoopervaring zullen kunnen opdoen. Het binnenschip dat als basis voor deze bioscoopboot dient, wordt momenteel gerenoveerd. De afwerking ervan en de inrichting van de zalen gebeurt eens de boot in het dok ligt aangemeerd.

De stadsintegratie van het havengebied in de ruime zin wordt voortgezet: de stedenbouwkundige vergunning voor de **renovatie van de twee Brusselse sluizen** is binnen en de schilder- en verlichtingswerken aan de door de Haven beheerde bruggen zijn begonnen.

De **verlichting van de bruggen** gebeurt in harmonie met het lichtplan dat door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is opgesteld en dat alle bruggen over het kanaal, en bepaalde delen van de kanaaloevers, moet verlichten.

Tenslotte werd ook het **project voor de bouw van een passagiersterminal** voorgesteld: de Haven wil de cruiseoperatoren een performante terminal ter beschikking stellen om cruiseschepen met een groot gabarit, die niet tot in het Bécodok raken, te ontvangen.

Schets van de passagiersterminal in de voorhaven

Het programma voor stadsintegratie werd in 2007 opgesteld met de medewerking van Johan Van Dessel, havenarchitect en architect-urbanist. Na een oproep tot kandidaturen werd hij uitgekozen als havenarchitect. Hij kreeg de opdracht zijn stedenbouwkundige visie van de haven te geven en, rekening houdend met de grote uitdagingen van het gewest, voor een harmonieuze ontwikkeling van stadsintegratie van de haven van Brussel te zorgen.

1 INLEIDING

Het beheersverslag wordt opgemaakt in overeenkomst met de artikels 94 tot 96 van het vennootschappenrecht.

De Haven van Brussel heeft zich op datum van 20 maart 2008 van een nieuw beheerscontract voorzien, door het Brusselse Hoofdstedelijke Regering ondertekend en geldig voor de periode 2008-2012.

Haven en Gewest streven samen naar onder meer volgende doelstellingen:

- De Haven toelaten zich als multimodaal en intermodaal logistiek platform te integreren in de Europese transportnetwerken en dit in een optiek van duurzame ontwikkeling.
- De referentierol als logistieke pleisterplaats van de haven versterken door nieuwe trafieken aan te trekken en de aansluiting van de waterweg op het spoor en het baanverkeer te verbeteren alsook door deel te nemen aan innoverende initiatieven inzake infrastructuur voor goederentransport teneinde de modal shift te ontplooien en nieuwe ontwikkelingskernen te openen.
- Het aandeel van de haven in de Brusselse economie en werkgelegenheid versterken, onder andere door nieuwe terreinen te exploiteren en projecten met hoge toegevoegde waarde te ontwikkelen.
- De correcte stedelijke integratie van het kanaal en het havendomein versterken alsook de harmonie tussen economische en recreatieve activiteiten en tegelijk ook de beveiliging van het havendomein versterken.
- De promotie van de haven bij de huidige, de potentiële gebruikers en het grote publiek versterken.

In dit nieuwe beheerscontract zitten ambitieuze maar realistische doelstellingen inzake economie, logistiek, mobiliteit, stedelijke integratie enzovoort, maar verleent het ook adequate middelen op gebied van financiën, vastgoed en human resources.

De strategische richtlijnen en de middelen hiervoor toegekend worden er bepaald. In dit contract verbindt het Gewest er zich voor de toekomstige dotaties en hierdoor kan de Haven haar opdrachten van openbare dienstverlener volbrengen, meer bepaald de bevaarbaarheid van het kanaal en de baggerwerken verzekeren. Ook voorzien in dit contract: de budgetten om het domein uit te breiden alsook allerlei studies om de watergebonden activiteiten van de Haven van Brussel te ontwikkelen.

Sinds 2008 kent de economische conjunctuur een neerwaartse trend die thans zichtbaar is. De berichtgeving puilt uit van negatieve beurscijfers en blijft de lijst van bedrijven in problemen en ontslagen werknemers maar aanlengen.

Het is dan ook logisch dat het Brusselse havengebied met een concentratie aan bedrijven in de frontlijn staat om de gevolgen te ondergaan van de wankelende groei in de bedrijfs wereld en de terugloop van de watergebonden trafieken. Hieronder enkele voorbeelden om de ernst van de crisistoestand goed in te schatten:

- de transportfirma's aan de containerterminal zien een inkrimping van de werkomvang,
- een vennootschap wiens project weerhouden was geraakt moeilijk aan de vereiste financiering,
- een onderneming beëindigt haar verlieslatende spin-off om zich volledig toe te leggen op haar core business
- een aantal klanten van het TIR-centrum krimpen stelselmatig hun oppervlakte waardoor tal van opslagplaatsen ongebruikt achtergelaten worden,
- sommige klanten vereffenen hun concessierechten later dan voorzien.

Wanneer de economische heropleving uitblijft, bestaat het risico dat de Haven van Brussel haar omzetcijfer ziet dalen en in moeilijkheden komt om de klanten die wegtrekken te vervangen.

Door de oprichting van de vennootschap BILC met onze Franse partner Sogaris kan de activiteit van dit logistiek centrum van de laatste generatie beheerd en ontwikkeld worden. De vergunningsaanvragen werden op 11 januari 2008 ingediend. Op 20 januari 2009 werd de milieuvergunning verleend. Het is een vergunning met moeilijk toe te passen voorwaarden. Daarom werd er bij het Milieucollege beroep aangetekend tegen de milieuvergunning van BILC om bepaalde voorwaarden te herzien.

In dezelfde lijn is het Carcoke dossier (sanering, bouwrijp maken, exploitatie terrein van 12ha in voorhaven) goed opgeschoten in 2008. De tijdelijke vennootschap Katoen Natie - Jan De Nul - Envisan verkreeg haar milieuvergunning op 2 juli 2008. De Carcoke site wordt thans gesaneerd. Daarna komt de aanleg en de exploitatie van het maritieme logistieke centrum vlak aan de noordelijke toegang tot de Brusselse haven. De Haven betaalt de bouw van de kademuur via de algemene gewestelijke dotatie. Het risico om het saneringsbudget te overschrijden is gedekt door de tijdelijke vereniging Katoen Natie - Jan De Nul - Envisan. Ook de trekking van de lening van 22.500.000 € van de Europese Investeringsbank is voorzien in 2009 teneinde de prefinanciering door de Haven in 2008 verricht, te recupereren.

In 2008 werd ook, met de analyse van twee sites (Meudon en Buda) de studie aangevat om een passagiersterminal te bouwen. Na analyse werd de Meudon site weerhouden. Er wordt ijverig gezocht naar financieringsposten en subsidies.

Op 4 juli 2008 beslist de Haven een projectoproep te lanceren om 120 meter watervlak langs de kade van de rechteroever van het Becodok te gunnen om er boten met culturele roeping of horeca te laten aanleggen. Een jury heeft voorstellen geformuleerd om het meest performante project te bepalen en de raad van bestuur heeft gekozen voor een project van hotelboot.

Op het niveau van risicobeheer worden de provisies 2007 voor geschillen gehandhaafd en zelfs versterkt om, desgevallend het hoofd te bieden aan geschillen en de ermee gepaard gaande juridische procedures.

Momenteel is er een discussie bezig over de BTW voor de Belgische havens. Want inderdaad, de belastingsplicht van de concessies behorend tot het havendomein, beschouwd als verhuring van vastgoed, zou dan, krachtens de laatste arresten "Cogep" en "Temco" van het Europese Hof van Justitie, vrij van BTW zijn. Momenteel bestaat er in dit dossier echt juridische onzekerheid, met een niet te verwaarlozen financiële weerslag voor de havens.

Een voorontwerp van wet, door de ministerraad op 24 april 2009 goedgekeurd, zou niettemin klaarheid in de zaak brengen: het BTW-wetboek zou in die zin gewijzigd worden dat de concessies behorend tot havendomeinen BTW-plichtig blijven. Genoemd voorontwerp werd voor advies aan de Raad van State voorgelegd. Nadien wordt het, voor definitieve goedkeuring, aan het federale parlement voorgelegd.

Ook wordt er provisie voor lasten aangelegd om laattijdige inkohieringen inzake de onroerende voorheffing, ten laste van de Haven, 2007-2008 op te vangen en om schadeloosstelling inzake vervoegde concessieontbinding te dekken.

Het geheel aan provisie voor risico's en lasten belooft voortaan 12.780.000 €.

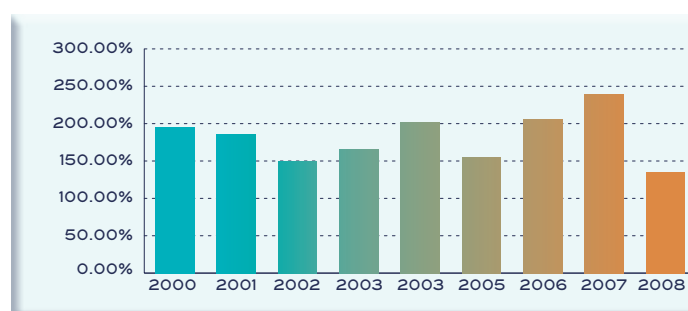
In de provisies voor grote herstellingen en onderhoud heeft de Haven in 2008 een deel van de baggerprovisie gebruikt, te weten 2.751.914,60 € voor de werken. Bijgevolg resteert er als baggerprovisie nog 7.487.959,39 € die over de 4 komende jaren uitgeput zal raken zoals dat aangekondigd wordt in de financiële tabellen van het beheerscontract 2008-2012.

Te noteren: de Haven van Brussel heeft geen activiteiten in research en ontwikkeling.

Hierna stellen wij u enkele ratio's die ons relevant lijken berekend sinds het jaar 2000:

HET RATIO VAN DE ABSOLUTE LIQUIDE MIDDELEN

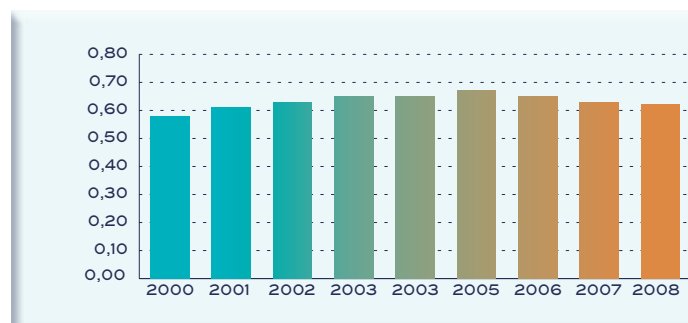
Beleggingen + beschikbare waarden
Schulden op max. 1 jaar

De Haven beschikt over voldoende middelen om de voorziene werken en ambitieuze projecten aan te kunnen. In 2006 en 2007 ontving de Haven dotaties voor baggerwerken maar de uitvoering van de werken werd uitgesteld en slechts aangevat in 2007, vandaar dus de beduidende verhoging van onze thesaurie en van de verhouding. Wat 2008 betreft wordt er een forse daling van de verhouding vastgesteld. Deze wordt verklaard door de prefinanciering, door de Haven, van het Carcoke project waardoor er een belangrijke vermindering van onze thesaurie is ontstaan. In 2009 zal de Haven de lening van de Europese Investeringsbank trekken teneinde deze prefinanciering te recupereren.

RATION ALGEMENE SOLVABILITEIT (RATIO FINANCIËLE AUTONOMIE)

Eigen kapitaal
Totaal van het passiva

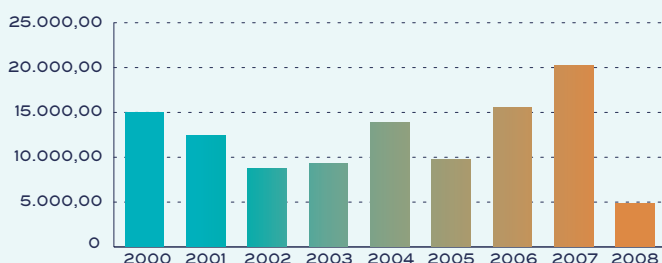
De solvabiliteitsverhouding is in 2008 lichtjes gezakt ten gevolge van de daling van het eigen kapitaal. Deze daling wordt verklaard door de vermindering van subsidies in

kapitaal. Op vraag van onze commissarissen der rekeningen moeten de aan een subsidie verbonden lasten die nog niet gerealiseerd zijn, zich in de overlopende rekeningen bevinden en niet meer in de subsidies in kapitaal.

BEDRIJFSKAPITAAL

=(Permanent kapitaal - vaste activa)

De eigen middelen bestaan uit het onvervreembare deel van het kapitaal uitgebreid met de "reserves" en de "voorzieningen".

Het bedrijfskapitaal is positief en dit kenschetst een stevige financiële structuur. De vaste activa van de Haven zijn in 2008 fors gestegen ten gevolge van de sanering van de Carcoke site die zich bevinden in de "activa in aanbouw en gestorte voorschotten". Het permanente kapitaal daarentegen is gezakt ten gevolge van een daling van de subsidie uit kapitaal zoals toegelicht in vorige verhouding, en door een vermindering van onze provisies die gerechtvaardigd wordt door de aanwending van een deel van de provisie voor baggerwerken.

RATIO VAN DE SCHULDENLAST

Schulden
Totaal passief

De bankschuld is lager dan 1% ten opzichte van het passiva. De Haven heeft proportioneel gezien niet veel lopende leningen en heeft dus een mogelijkheid om nieuwe projecten te lanceren die door leningen gefinancierd worden, wat een feit zal zijn met de projecten Carcoke en BILC.

2. BALANS

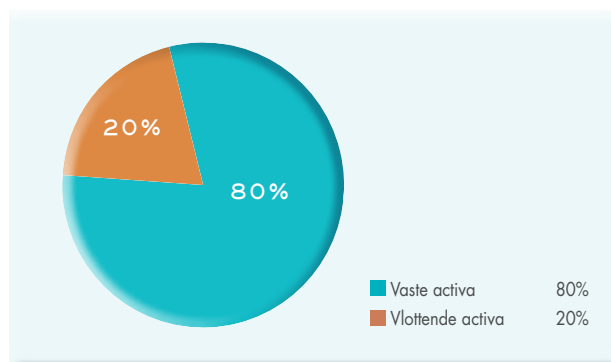
2.1. ACTIVA

Het aandeel van de vaste activa dat het niveau van 77.713.957,67 € bereikt is, in vergelijking tot vorig boekjaar, gestegen en overheerst in ruime mate de "vlottende activa" die 20% van de totale balans vertegenwoordigen, zoals in grafiek 1 "Structuur van de activa" afgebeeld wordt. Deze vermeerdering wordt veroorzaakt door de wisselingen in de activa in aanbouw. In deze post wordt de boekhoudkundige verwerking van de saneringskosten op de Carcoke site hernomen ten belope van 11.600.400,40 €.

Het geheel van de werken ten laste van de Haven op de Carcoke site wordt eerst geleidelijk naarmate de bouwverf vordert geactiveerd en boekhoudkundig verwerkt onder "activa in aanbouw", vervolgens, op het einde van de werkzaamheden, hernomen onder "terreinen en gebouwen". In een tweede fase worden deze werken afgeschreven over de hele looptijd dat de site ter beschikking wordt gesteld door het Gewest.

De afschrijvingslasten worden dan jaarlijks gecompenseerd door het opnemen van het resultaat van de subsidie die het Gewest verleent en de door de eigen ontvangsten van de site.

STRUCTUUR VAN DE ACTIVA

De commerciële schulden zijn in vergelijking met 2007 verminderd. De oorsprong hiervan zit in het feit dat daar waar bij het vorige boekjaar een heraanrekening van de onroerende voorheffing slechts op het einde van het jaar mogelijk was, dit tot gevolg had dat er een stijging was van de commerciële schuld.

De post "andere vorderingen" bevat een in 2008 nog niet ontvangen gewestelijke dotatie, met name de aanvullende dotatie "baggerwerken" (500.000 €).

Onderstaande grafiek toont de evolutie van de "vorderingen van een jaar en meer" over de 6 jongste jaren.

VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE ÉÉN JAAR

De beleggingen van de thesaurie blijven, ten aanzien van vorig boekjaar, stabiel.

De daling in cash flow is te wijten aan de betaling van de verschillende facturen voor de saneringswerken van de Carcoke site.

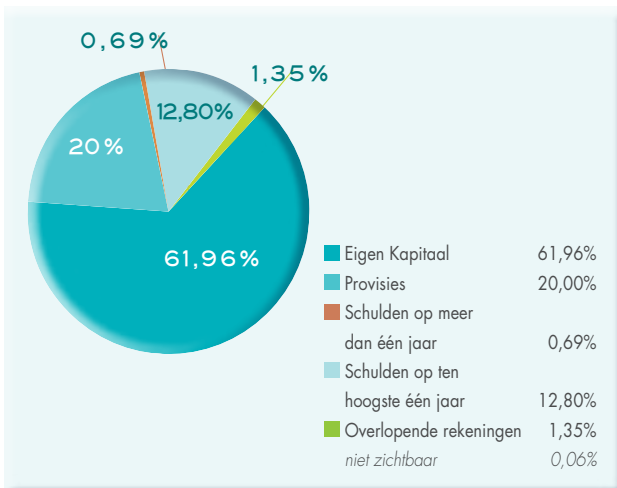
Wij hebben deze dus vooruitbetaald en dit wordt gecompenseerd door de trekking van de lening bij de Europese Investeringsbank.

Het bedrag van de overlopende rekening wordt voornamelijk verklaard door de gehaalde opbrengst die nog niet ontvangen werd, wat de beloning is voor het goede financiële beheer van de Haven van Brussel binnen het Financieel Coördinatiecentrum voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor een bedrag van 953.091,97 €.

2.2. PASSIVA

Het eigen kapitaal bereikt het niveau van 61,96 % in de totale balans.

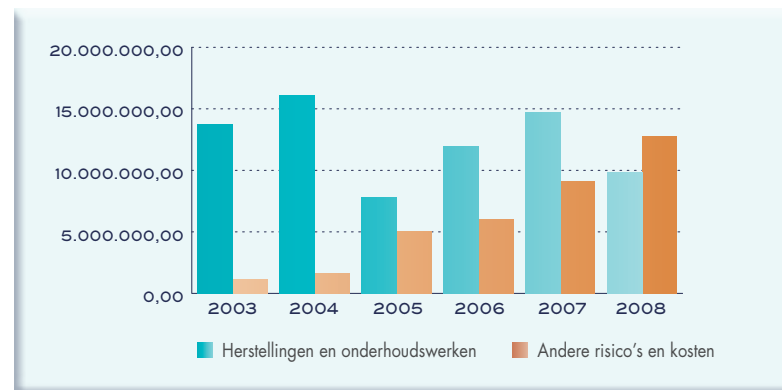
STRUCTUUR VAN DE PASSIVA

De vermeerdering van de post "provisies" komt door de besteding van een provisie voor baggerwerken ten belope van 2.800.000 €¹, een provisie voor risico's en lasten ten belope van 3.686.319 € en van een terugname van provisie van 5.551.914,60 €.

Teneinde zo goed mogelijk voorzienig te zijn voor de risico's die de vennootschap zou kunnen lopen, werd er een provisie aangelegd ten belope van 50 % van elk van de bekende geschillen.

VOORZIENINGEN

De schulden worden voornamelijk door het volgende beïnvloed:

Schulden op meer dan een jaar.

Deze post is ten opzichte van 2007 in vermindering en zakt van 771.126,44 € in 2007 naar 674.467,86 € nu, wat neerkomt op een vermindering van 96.658,58 €. Deze vermindering is in hoofdzaak ontstaan door de overdracht van de post "schulden op ten hoogste één jaar" van 96.658,58 € die de herschikking van de lening Europese Investeringsbank vertegenwoordigt.

Schulden op ten hoogste één jaar.

De vermindering van de post komt enerzijds door de in 1993 afgesloten lening en anderzijds door het overblijvende deel betreffende de aankoop van het terrein van de NMBS.

De commerciële schuld is fors gestegen en dit wordt verklaard door de facturen van Katoen Natie (Carcoke site), betaald begin 2009.

De daling van de fiscale schuld vindt haar oorsprong in de laattijdige ontvangst van de aanslagbiljetten met betrekking tot de onroerende voorheffing. De loonschulden en sociale schulden evolueren in functie van de loonlasten die in de resultaatrekening weergegeven is.

De post "andere schulden" bestaat hoofdzakelijk uit het Interreg fonds.

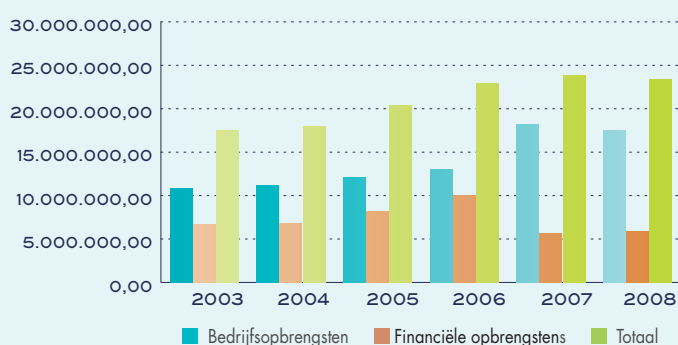
¹ Het bedrag 2.800.000,00 € is als volgt opgedeeld:
 - 2.300.000,00 € afkomstig van de algemene dotatie;
 - 500.000,00 € afkomstig van een aanvullende dotatie.

3. RESULTATEN-REKENING

3.1. OPBRENGSTENREKENING

OPBRENGSTEN IN €

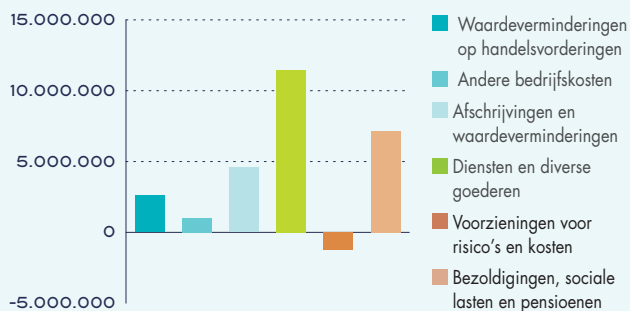

3.1.1. Het totaal der bedrijfsopbrengsten belooft 17.448.272,86 €, hetzij een lichte daling ten opzichte van het vorige boekjaar. Het verminderde omzetcijfer is voornamelijk te wijten aan de vermindering van de watervangen. De post "Andere bedrijfsopbrengsten" daarentegen vertoont een groei omdat het subsidieaandeel bestemd voor de waterweg verhoogd werd (personeelslasten, werkingskosten).

3.1.2. De financiële opbrengsten handhaven zich in vergelijking met het vorige boekjaar.

3.2. KOSTENREKENING

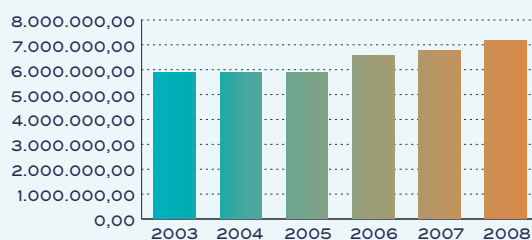
STRUCTUUR VAN DE
BEDRIJFSKOSTEN IN 2008

3.2.1. De post "Diensten en diverse goederen" kent, ten opzichte van vorig boekjaar, een forse stijging ten gevolge van de baggerwerken (5.530.214,78 €) en van Carcoke (979.764,47 €) in 2008.

3.2.2. De loonmassa die, met inbegrip van de pensioenen 7.181.478,63 € bedraagt is verhoogd met 420.228,93 € wat verklaard wordt door een forse indexering van de lonen en de aanwerving van personeel. Er weze aan herinnerd dat deze personeelsaanwervingen voorzien waren en budgetair door het beheerscontract gedekt zijn.

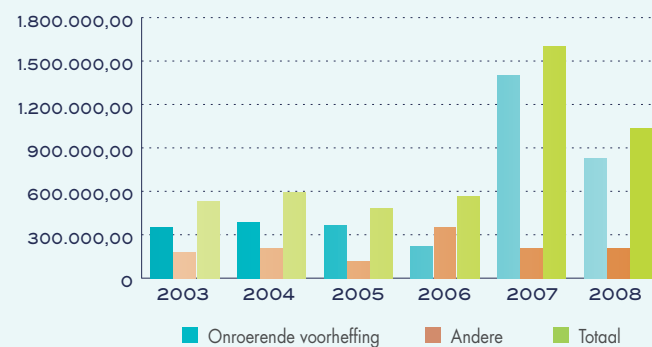
LOONMASSA

3.2.3. De provisies voor risico's en lasten worden toegelicht in punt 2.2. en in de inleiding.

3.2.4. De andere bedrijfskosten zijn verminderd ten gevolge van het niet inkohieren van sommige onroerende voorheffingen.

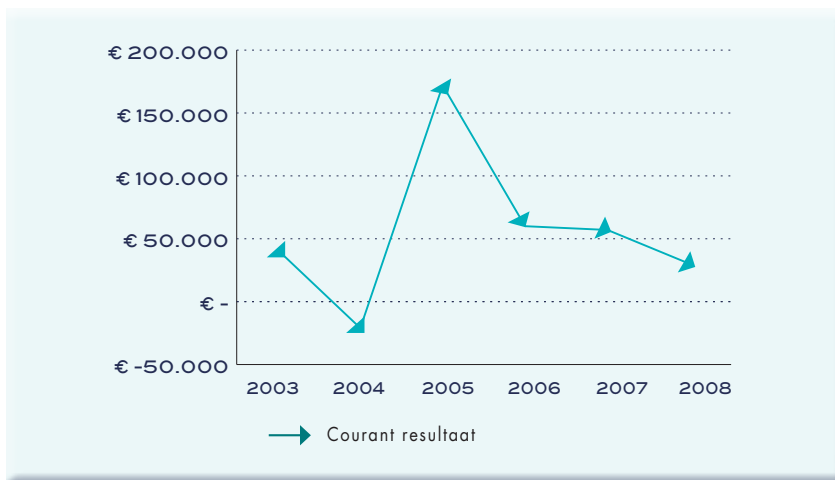
ANDERE BEDRIJFSKOSTEN

3.3. RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR

EVOLUTIE VAN HET COURANT RESULTAAT

Hierboven kan men kennis nemen van de evolutie van het courante resultaat : ter herinnering dient vermeld dat in het beheerscontract, dat de Haven van Brussel bindt ten aanzien van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, voorzien wordt dat de lopende resultaatrekening positief dient te blijven.

Het boekjaar wordt afgesloten met een positief resultaat van 27.890,22 €.

Bijgevolg wordt er voorgesteld om een bedrag van 1.394,51 € (5% van de te besteden winst) te heffen op de winst van het boekjaar om het te besteden aan de bijzondere reserve bestemd voor verbeterings-, uitbreidings- en vernieuwingswerken. Het saldo, met name 26.495,71 €, is bestemd voor de over te dragen winst die 2.246.186,50 € bedraagt.

Goedgekeurd ter zitting van de raad van bestuur op 8 mei 2009.

De Ondervoorzitter,
P. COENEN

De Voorzitster,
L. BOVY

De dd. adjunct-directeur-generaal,
Ir. A. MOENS

De dd. directeur-generaal,
Ch. HUYGENS

VERSLAG

V
A
N

D
E

C
O
M
M
I
S
S
A
R
I
S

Port de Bruxelles
Haven van Brussel

Publiekrechtelijke
vennootschap

REDERSPLEIN 6
1000 BRUSSEL

B.T.W. (BE) 0249.268.719
RPR BRUSSEL

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING

VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE
ALGEMENE VERGADERING DER AANDEEL-
HOUDERS DIE ZAL WORDEN GEHOUDEN
OP 29 MEI 2009 MET BETREKKING TOT
DE JAARREKENING OVER HET BOEKJAAR
AFGESLOTEN PER 31 DECEMBER 2008.

Geachte Dames en Heren,

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen brengen wij u verslag uit in het kader van het mandaat van commissaris dat ons werd toevertrouwd. Dit verslag omvat ons oordeel over de jaarrekening evenals de vereiste bijkomende vermeldingen.

VERKLARING OVER DE JAARREKENING ZONDER VOORBEHOUD, MET TOELICHTENDE PARAGRAAF

Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening over het boekjaar afgesloten op 31 december 2008, opgesteld op basis van het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, met een balanstotaal van 97.289.635,82 EUR en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van 27.890,22 EUR.

Het opstellen van de jaarrekening valt onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, implementeren en in stand houden van een interne controle met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de jaarrekening zodat deze geen afwijkingen van materieel belang, als gevolg van fraude of van fouten, bevat, het kiezen en toepassen van geschikte waarderingsregels, en het maken van boekhoudkundige ramingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle uitgevoerd overeenkomstig de wettelijke bepalingen en volgens de in België geldende controlenormen, zoals uitgevaardigd door het Instituut der Bedrijfsrevisoren. Deze controlenormen vereisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Overeenkomstig deze controlenormen, hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd ter verkrijging van controle-informatie over de in de jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De selectie van deze controlewerkzaamheden is afhankelijk van onze beoordeling welke een inschatting omvat van het risico dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten.

Bij het maken van onze risico-inschatting houden wij rekening met de bestaande interne controle van de vennootschap met betrekking tot het opstellen en de getrouwe weergave van de jaarrekening ten einde in de gegeven omstandigheden de gepaste werkzaamhe-

den te bepalen maar niet om een oordeel over de effectiviteit van de interne controle van de vennootschap te geven. Wij hebben tevens de gegrondheid van de waarderingsregels, de redelijkheid van de boekhoudkundige ramingen gemaakt door de vennootschap, alsook de voorstelling van de jaarrekening als geheel beoordeeld. Ten slotte, hebben wij van de raad van bestuur en van de verantwoordelijken van de vennootschap de voor onze controlewerkzaamheden vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie een redelijke basis vormt voor het uitbrengen van ons oordeel.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening afgesloten op 31 december 2008 een getrouw beeld van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van de vennootschap, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Zonder de hierboven vermelde verklaring zonder voorbehoud in vraag te stellen, vestigen wij de aandacht op het bedrag van de voorzieningen voor overige risico's en kosten, welke in de jaarrekening worden geschat op 12.780.000,00 EUR. Deze voorzieningen werden aangelegd ter dekking van verschillende hangende geschillen en worden meer in detail beschreven in het jaarverslag. De uiteindelijke afloop van deze geschillen is heden onzeker.

BIJKOMENDE VERMELDINGEN

Het opstellen en de inhoud van het jaarverslag, alsook het naleven door de vennootschap van het Wetboek van Vennootschappen en van de statuten, vallen onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur.

Het is onze verantwoordelijkheid om in ons verslag de volgende bijkomende vermeldingen op te nemen die niet van aard zijn om de draagwijdte van onze verklaring over de jaarrekening te wijzigen:

- Het jaarverslag behandelt de door de wet vereiste inlichtingen en stemt overeen met de jaarrekening. Wij kunnen ons echter niet uitspreken over de beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de vennootschap wordt geconfronteerd, alsook van haar positie, haar voorzienbare evolutie of de aanmerkelijke invloed van bepaalde feiten op haar toekomstige ontwikkeling. Wij kunnen evenwel bevestigen dat de verstrekte gegevens geen onmiskenbare inconsistenties vertonen met de informatie waarover wij beschikken in het kader van ons mandaat.

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd overeenkomstig de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of het Wetboek van vennootschappen zijn gedaan of genomen. De verwerking van het resultaat die aan de algemene vergadering wordt voorgesteld, stemt overeen met de wettelijke en statutaire bepalingen.

*Opgesteld te Brussel
op 14 mei 2009.*

B.S.T. Bedrijfsrevisoren
verlegd door
Dirk SMETS,
Commissaris.

VOORSTEL AAN DE ALGEMENE VERGADERING OM UITSpraak TE DOEN OVER DE PUNTEN OP DE AGENDA

De raad van bestuur heeft de eer aan de algemene vergadering voor te stellen over de volgende punten uitspraak te doen:

1. Verslagen aan de raad van bestuur, van het college der commissarissen aan de algemene vergadering;
2. Goedkeuring van de balans en van de resultatenrekening van het vijftiende boekjaar (jaar 2008);
3. Bestemming van het resultaat van het vijftiende boekjaar (jaar 2008);
4. Kwijting te verlenen aan de bestuurders en aan de commissarissen;
5. Benoeming van de commissarissen;
6. Vaststelling van het bedrag der bezoldiging van de voorzitter, van de ondervoorzitter, van de bestuurders en de commissarissen;
7. Vervanging van een bestuurder.

Vastgelegd in zitting van 29 mei 2009

Voorzitter:	Laurence BOVY	F
Ondervoorzitter	Piet COENEN	N
Bestuurders	Fatima ABID	F
	Mustafa AMRANI	F
	Abdallah BOUSTANI	F
	Frédéric CRICKX	F
	Khadija EL HAJJAJI	F
	Jan GYPERS	N
	Michel LEMAIRE	F
	Jean-Louis MAZY	F
	Didier NOLTINCX	F
	Arnaud PINXTEREN	F
	Kim STRAUVEN	N
	Gert VAN der EEKEN	N
	Johan VAN LOOY	N
	Jean-Paul VAN STEENBERGHE	N
Serge VILAIN	F	
Didier WAUTERS	F	

BALANS OP 31 DECEMBER

2
0
0
8

BALANS OP 31 DECEMBER

2
0
0
8

	2007	2008
VASTE ACTIVA (IN EUR)	66 443 526,02	77 713 957,67
II. Immateriële vaste activa	47 647,32	57 261,52
III. Materiële vaste activa		
A. Terreinen en gebouwen	57 751 101,95	55 585 220,91
B. Installaties, machines & uitrustingen	1 058 872,13	993 720,10
C. Meubilair en rollend materieel	462 424,94	401 015,73
E. Andere materiële vaste activa	840 364,77	775 721,33
F. Activa in aanbouw & vooruitbetalingen	6 135 824,82	19 753 727,99
	66 248 588,61	77 509 406,06
IV. Financiële vaste activa		
A. Verbonden ondernemingen		
1. Deelnemingen	146 025,83	146 025,83
C. Andere financiële vaste activa		
2. Vorderingen en borgtochten in contanten	1 264,26	1 264,26
	147 290,09	147 290,09
VLOTTENDE ACTIVA (IN EUR)	32 899 674,58	19 575 678,15
V. Vorderingen op meer dan één jaar		
A. Handelsvorderingen		
B. Andere vorderingen	0,00	0,00
	0,00	0,00
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar		
A. Handelsvorderingen	1 744 168,59	996 287,36
B. Overige vorderingen	2 377 976,55	758 957,10
	4 122 145,14	1 755 244,46
VIII. Geldbeleggingen		
B. Overige geldbeleggingen	563 807,25	500 000,00
IX. Liquide middelen	27 267 608,75	16 367 341,72
X. Overlopende rekeningen	946 113,44	953 091,97
TOTAAL DER ACTIVA	99 343 200,60	97 289 635,82

	2007	2008
EIGEN VERMOGEN (IN EUR)	63 023 898,45	60 277 187,42
I. Kapitaal		
A. Geplaatst kapitaal	2 276 612,12	2 276 612,12
B. Niet opgevraagd kapitaal (-)	-3 377,67	-3 377,67
	2 273 234,45	2 273 234,45
II. Uitgiftepremies	893 188,00	893 188,00
III. Herwaarderingsmeerwaarden	10 417 803,57	10 417 803,57
IV. Reserves		
A. Wettelijke reserve	227 661,21	227 661,21
B. Onbeschikbare reserve	2 595 625,68	2 595 625,68
D. Beschikbare reserve (*)	460 621,17	462 015,68
	3 283 908,06	3 285 302,57
V. Overgedragen- Winst (+), Verlies (-)	2 219 690,79	2 246 186,50
VI. Kapitaalsubsidies	43 936 073,58	41 161 472,33
VOORZIENINGEN (IN EUR)	23 816 702,77	22 567 959,39
VII. Voorzieningen voor risico's en kosten		
C. Grote herstellings- en onderhoudswerken	14 723 022,19	9 787 959,39
D. Overige risico's en kosten	9 093 680,58	12 780 000,00
	23 816 702,77	22 567 959,39
SCHULDEN (IN EUR)	12 502 599,38	14 444 489,01
VIII. Schulden op meer dan één jaar		
A. Financiële schulden		
A.4. Kredietinstellingen	771 126,44	674 467,86
D. Overige schulden	0,00	0,00
	771 126,44	674 467,86
IX. Schulden op ten hoogste één jaar		
A. Schulden op meer dan één jaar binnen het jaar vervallend	2 704 390,59	96 658,58
C. Handelsschulden	4 561 406,61	9 298 886,07
D. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	58 882,33	58 202,33
E. Fiscale, bezoldigingen en sociale lasten- schulden		
E.1. Belastingen	1 819 592,43	1 183 484,60
E.2. Bezoldigingen en sociale lasten- schulden	717 412,93	737 446,86
F. Overige schulden	1 806 732,44	1 079 453,34
	11 668 417,33	12 454 131,78
X. Overlopende rekeningen	63 055,61	1 315 889,37
TOTAAL DER PASSIVA	99 343 200,60	97 289 635,82

* De beschikbare reserves omvatten een bijzondere reserve bestemd voor verbeterings-, uitbreidings- en vernieuwingswerken ten belope van 185.843,70 € en een reservefonds van 276.171,98 €

RESULTATENREKENING OP 31 DECEMBER 2008

2
0
0
8

KOSTEN (IN EUR)	2007	2008
BEDRIJFS RESULTATEN		
II. Bedrijfskosten		
B. Diensten en diverse goederen	4 983 681,69	11 457 193,89
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	6 761 249,70	7 181 478,63
D. Afschrijvingen en waardevermind.op materiële vaste activa	4 536 431,88	4 582 723,60
E. Waardevermindering op voorraden, op bestellingen en uitvoeringen op handelsvorderingen	-44 469,70	261 155,68
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoeg.+ ,terug.-)	5 833 999,69	-1 248 743,38
G. Andere bedrijfskosten	1 601 666,56	1 036 227,19
	23 672 559,82	23 270 035,61
FINANCIELE RESULTATEN		
V. Financiële kosten		
A. Kosten van schulden	86 009,58	49 497,66
C. Andere financiële kosten	17 562,49	0,17
	103 572,07	49 497,83
UITZONDERLIJKE RESULTATEN		
VI. Uitzonderlijke kosten		
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	4 113,77	2 847,34
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa		
	4 113,77	2 847,34
BELASTINGEN OP HET RESULTAAT		
X. A. Belastingen		
TE BESTEMMEN RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR		
XIII. Te bestemmen winst van het boekjaar	53 124,39	27 890,22
TOTAAL DER KOSTEN	23 833 370,05	23 350 271,00
PRODUCTS (IN EUR)		
	2007	2008
BEDRIJFS RESULTATEN		
I. Bedrijfsopbrengsten		
A. Omzet	6 910 251,34	6 639 392,25
D. Andere bedrijfsopbrengsten	6 727 640,70	8 008 880,61
2. Subsidie baggerwerken	4 520 957,00	2 800 000,00
	18 158 849,04	17 448 272,86
FINANCIELE RESULTATEN		
IV. Financiële opbrengsten		
B. Opbrengsten uit financiële vlottende activa	927 441,60	1 042 437,99
C. Andere financiële opbrengsten		
1. Subsidies in kapitaal	3 577 495,72	3 684 237,74
3. Dotatie: lening (kapitaal+intresten)	1 168 082,20	1 166 484,53
4. Andere	1 501,49	150,15
	4 747 079,41	4 850 872,42
	5 674 521,01	5 893 310,41
UITZONDERLIJKE RESULTATEN		
VII. Uitzonderlijke opbrengsten		8 687,73
BELASTINGEN OP HET RESULTAAT		
X. B. Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen		
TE BESTEMMEN RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR		
XIII. Verlies van het boekjaar		
TOTAAL DER OPBRENGSTEN	23 833 370,05	23 350 271,00

TOELICHTING BIJ DE BALANS EN DE RESULTATENREKENING

RESULTAATVERWERKING (IN DUIZENDEN EURO)

	BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
A. Te bestemmen winstsaldo	2 248	2 222
Te verwerken verliessaldo (-)		
1. Te bestemmen winst van het boekjaar	28	53
Te verwerken verlies van het boekjaar (-)		
2. Overgedragen winst van het vorig boekjaar	2 220	2 169
Overgedragen verlies van het vorig boekjaar (-)		
C. Verwerking aan eigen middelen		
2. Aan wettelijke reserve		
3. Aan andere reserves	-2	-3
D. Over te dragen resultaat		
1. Over te dragen winst (-)	-2 246	-2 219
2. Over te dragen verlies		

III. STAAT VAN DE MATERIELE VASTE ACTIVA (IN DUIZENDEN EURO)

	TERREINEN EN GEBOUWEN	INSTALLATIES MACH. UITRUST.	MEUBILAIR & ROLLEND MAT.	ANDERE VASTE ACTIVA	ACTIVA AANB. & VOORUITBET.
a) Aanschaffingswaarde					
per einde van vorig boekjaar :	124 921	3 015	2 295	1 293	6 136
mutaties tijdens het boekjaar :					
- aanschaffingen met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	584	51	85		15 098
- afgeboekt			-111		
- overgeboekt van een post naar een andere	-8 935	-2	-3		-1 480
Per einde van het boekjaar	116 570	3 064	2 266	1 293	19 754
b) Meerwaarden					
per einde van vorig boekjaar :					
mutaties tijdens het boekjaar :					
- geboekt	10 415		3		
- verworven van derden					
- afgeboekt					
- overgeboekt van een post naar een andere					
Per einde van het boekjaar	10 415		3		
c) Afschrijvingen en waardeverminderingen					
per einde van vorig boekjaar :	67 170	1 957	1 833	453	
mutaties tijdens het boekjaar :					
- geboekt	4 231	115	145	64	
- teruggenomen			-9		
- verworven van derden					
- afgeboekt	-1	-1	-102		
- overgeboekt van een post naar een andere					
Per einde van het boekjaar	71 400	2 071	1 867	517	
d) Netto-boekwaarde per einde van het boekjaar					
(a) + (b) - (c)	55 585	994	402	776	19 754
waarvan meubilair en rollend materiaal					

TOELICHTING BIJ DE BALANS EN DE RESULTATENREKENING

IV. STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA			
	VERBONDEN ONDERNEMINGEN	ONDERNEMINGEN MET DEELNEMINGSVERH.	ANDERE ONDERNEMINGEN
1. Deelnemingen en aandelen			
a) Aanschaffingswaarde	691		
b) Waardeverminderingen	-545		
2. Vorderingen			
a) Netto-boekwaarde per einde van het vorig boekjaar			1
Mutaties van het boekjaar :			
toevoegingen			
terugbetalingen			
geboekte waardeverminderingen			
teruggenomen waardeverminderingen			
wisselkoersverschillen			
overige			
b) Netto-boekwaarde per einde van het boekjaar			1

VI. GELDBELEGGINGEN, OVERIGE BELEGGINGEN (IN DUIZENDEN EURO)			
	BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR	
Aandelen			
- boekwaarde vermeerderd met het niet gestort bedrag			
Vastrentende effecten			
Termijnrekeningen bij kredietinstellingen met een resterende looptijd of opzegtermijn van			
- hoogstens één maand	500	0	
- meer dan één maand en hoogstens één jaar			
Andere beleggingen:	0	564	

VII. OVERLOPENDE REKENINGEN (ACTIVA) (IN DUIZENDEN EURO)			
	BOEKJAAR		
prorata intresten	953		
andere lasten	0		

VIII. STAAT VAN HET KAPITAAL			
	BEDRAG IN DUIZENDEN €	AANTAL AANDELEN	
A. MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL			
1. Geplaatst kapitaal (post 100 van de passiva)			
- per einde van het vorig boekjaar	2 277		
- wijzigingen tijdens het boekjaar			
- verhoging			
- per einde van het boekjaar	2 277		
2. Samenstelling van het kapitaal			
2.1. Soorten aandelen			
- op naam	2 277	1 833	
2.2. Aandelen op naam of aan toonder			
- op naam		1 833	
- aan toonder			
B. NIET GESTORT KAPITAAL (post 101 van de passiva)			
		Niet opgevraagd kapitaal	Gestort bedrag
Aandeelhouder die nog moeten volstorten			
- Brussel-Kapitaal Gewest	3		
TOTAAL		3	

IX. VOORZIENINGEN VOOR ANDERE RISICO'S EN KOSTEN (IN DUIZENDEN EURO)

	BOEKJAAR
Uitsplitsing van de post 163/5 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt	
- voorzieningen voor grote herstellingen en onderhoudswerken	9 788
- andere	12 780

X. STAAT VAN DE SCHULDEN (OF GEDEELTE VAN DE SCHULDEN) (IN DUIZENDEN EURO)

	HOOGSTENS 1 JAAR	MEER DAN 1 JAAR DOCH HOOGSTENS 5	MEER DAN 5 JAAR
A. UITSPLITSING VAN DE SCHULDEN MET EEN OORSPRONKELIJKE LOOPTIJD VAN MEER DAN EEN JAAR NAAR GELANG HUN RESTERENDE LOOPTIJD			
Financiële schulden			
4. Kredietinstellingen	97	430	244
Handelsschulden			
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen			
Overige schulden			
TOTAAL	97	430	244

B. GEWAARBORGDE SCHULDEN	Belgische overheids- instellingen	zekerheden gesteld op activa van de onderneming
Schulden (of gedeelte van de schulden) gewaarborgd door		
Financiële schulden		
4. Kredietinstellingen	771	
Handelsschulden		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		
Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten		
Overige schulden		
TOTAAL	771	

C. SCHULDEN m.b.t. BELASTINGEN, BEZOLDIGINGEN EN SOCIALE LASTEN	Boekjaar
1. Belastingen	
a) vervallen belastingschulden	453
b) niet vervallen belastingschulden	730
c) geraamde belastingschulden	0
2. Bezoldigingen en sociale lasten	
a) vervallen schulden ten aanzien van de R.S.Z.	16
b) andere schulden m.b.t. bezoldigingen en sociale lasten	722

XI. OVERLOPENDE REKENINGEN (PASSIVA) (IN DUIZENDEN EURO)

	BOEKJAAR
- interesten van de lening	64
- subsidies kosten	1 252

TOELICHTING BIJ DE BALANS EN DE RESULTATENREKENING

XII. BEDRIJFSRESULTAAT (IN DUIZENDEN EURO, BEHALVE C1.)			
		BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
B. ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
Waarvan :			
exploitatiesubsidies en vanwege de overheid ontvangen compenserende bedragen		8 311	8 230
C1. PERSONEEL			
a) Personeelsterkte op 31 december :		141	131
b) Gemiddelde personeelsterkte op basis van voltijdse prestaties		122,4	122,6
c) Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren		178 710	190 668
C2. PERSONEELSKOSTEN			
a) Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen		5350	5 174
b) Patronale bijdragen voor sociale verzekeringen		1624	1 418
c) Patronale bijdragen voor extra-légales verzekeringen			
d) Andere personeelskosten		207	168
e) Pensioenen			
C3. VOORZIENINGEN VOOR PENSIOENEN			
Toevoeging (+), bestedingen en terugnemingen (-)			
D. WAARDEVERMINDERINGEN			
1) Op voorraden en bestellingen in uitvoering			
2) Op handelsvorderingen			
geboekt		335	55
teruggenomen		-74	-99
E. VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN			
Toevoegingen		7885	7 571
Bestedingen en terugnemingen		-9133	-1 737
F. ANDERE BEDRIJFSKOSTEN			
Belastingen en taksen op de bedrijfsuitoefening		1034	1 599
Andere		3	2
G. UITZENDKRACHTEN EN PERSONEEL TER BESCHIKKING V/D ONDERNEMING GESTELDE PERSONEN			
1. Personeelsterkte		5	5
2. Gemiddeld aantal berekend in voltijdse equivalenten		5	5
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren		7 144	6 624
Bedrijfskosten		428	411
XIII. FINANCIËLE RESULTATEN (IN DUIZENDEN EURO)			
		BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
A. ANDERE FINANCIËLE OPBRENGSTEN			
- Opbrengsten van de vlottende activa			
- Door de overheid toegekende subsidies, aangerekend op het resultaat :			
Kapitaalsubsidies		4851	4 702
Interestsubsidies			44
B. GEACTIVEERDE INTERESTEN EN FINANCIËLE KOSTEN			
C. WAARDEVERMINDERINGEN OP VLOTTENDE ACTIVA			
E. ANDERE FINANCIËLE KOSTEN			
- Rente stad van Brussel		0	16
- Diversen		0	1,0

XIV. UITZONDERLIJKE RESULTATEN (IN DUIZENDEN EURO)

	BOEKJAAR	
A. Uitsplitsing van de ANDERE UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN		
indien het om belangrijke bedragen gaat		
- terugnemingen van voorzieningen		
- exploitatieopbrengsten van vorige boekjaren		
B. Uitsplitsing van de ANDERE UITZONDERLIJKE KOSTEN		
indien het om belangrijke bedragen gaat		
- exploitatiekosten van vorige boekjaren		
- waardeverminderingen op handelsvorderingen		

XV. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT (IN DUIZENDEN EURO)

	BOEKJAAR	
Openbare instelling niet onderworpen aan belasting op de vennootschappen		0

XVI. ANDERE TAKSEN EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN (IN DUIZENDEN EURO)

	BOEKJAAR	VORIG BOEKJAAR
A. Belasting over de toevoegde waarde, de egalisatiebelasting en speciale taks in rekening gebracht tijdens het boekjaar		
1. aan de onderneming (aftrekbaar)	664	2 697
2. door de onderneming	1486	3 849
B. Ingehouden bedragen ten laste van derden bij wijze van :		
1. bedrijfsvoorheffing	1318	1 363
2. roerende voorheffing		

XVII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN (IN DUIZENDEN EURO)

	BOEKJAAR	
Goederen en waarden gehouden door derden in hun naam maar ten bate en op risico van de onderneming, voor zover deze goederen en waarden niet in de balans zijn opgenomen :		
Deposito- en Consignatiekas	18	
Deposito- en Consignatiekas BB	1 619	
Bankgaranties	1 295	
Belangrijke verplichtingen tot verkoop van vaste activa		
Debiteurs voor verplichtingen tot verkoop	1 189	
Verplichtingen tot verkoop	1 189	

XIX. FINANCIËLE BETREKKINGEN MET DE BESTUURDERS EN ZAAKVOERDERS (IN DUIZENDEN EURO)

	BOEKJAAR	
D. Rechtstreekse en onrechtstreekse bezoldigingen en ten laste van de resultatenrekening, toegekende pensioenen, voor zover deze vermelding niet uitsluitend of hoofdzakelijk betrekking heeft op de toestand van een enkel identificeerbaar persoon :		
aan bestuurders en zaakvoerders		75

SOCIALE

B A L A N S

Nummer waaronder de onderneming is ingeschreven bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid: 930149-48

A. WERKNEMERS INGESCHREVEN IN HET PERSONEELSREGISTER

1. Tijdens het boekjaar en het vorig boekjaar

	CODES	1.VOLTIJDS (BOEKJAAR)	2.DEELTIJDS (BOEKJAAR)	3. TOTAAL(T) OF TOTAAL IN VOLTIJDSE EQUIVALEN- TEN (VTE) (BOEKJAAR)	4. TOTAAL(T) OF TOTAAL IN VOLTIJDSE EQUIVALENTEN (VTE) (VORIG BOEKJAAR)
Gemiddeld aantal werknemers	100	113,9	23,1	122,4 (ETP)	122,6 (ETP)
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	101	164 608	14 102	178 710 (T)	190 668 (T)
Personeelskosten (in euro)	102	6 552 401	629 078	7 181 479 (T)	6 761 250 (T)

2. Op de afsluitdatum van het boekjaar

	CODES	1.VOLTIJDS	2.DEELTIJDS	3.TOTAAL IN VOLTIJDSE
a. Aantal werknemers ingeschreven en het personeelsregister	105	116	25	125,6
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	101	23	109,8
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	9		9
Vervangingsovereenkomst	113	6	2	6,8
c. Volgens het geslacht				
Mannen	120	83	14	88,7
Vrouwen	121	33	11	36,9
d. Volgens de beroeps categorie				
Directiepersoneel	130	6		6
Bedienden	131	66	17	72,5
Arbeiders	132	44	8	47,1

B. INTERIM WERKMAN

TIJDENS HET BOEKJAAR	CODES	INTERIM WERKMAN
Gemiddeld aantal	150	5
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	151	7144
Kosten voor onderneming (in euro)	152	427 998,56

II. TABEL VAN DE PERSONEELSBEWEGINGEN TIJDENS HET BOEKJAAR

A. INGETREDEN	CODES	1.VOLTIJDS	2.DEELTIJDS	3.TOTAAL IN VOLTIJDSE
1. Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelsregister werden ingeschreven	205	14		14
2. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	210	6		6
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	211	8		8
Vervangingsovereenkomst	213			
3. Volgens het geslacht en studieniveau				
Mannen Lager	220	4		4
Middelbaar	221	1		1
Niet universitair	222	4		4
Universitair	223	2		2
Vrouwen Lager	230			
Middelbaar	231	3		3
Niet universitair	232			
Universitair	233			

B. UITGETREDEN		CODES	1.VOLTIJDS	2.DEELTIJDS	3.TOTAAL IN VOLTIJDSE
1. Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam		305	4		4
2. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst					
	Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	310	2		2
	Overeenkomst voor een bepaalde tijd	311	1		1
	Vervangingsovereenkomst	313	1		1
3. Volgens het geslacht					
Mannen	Lager	320	2		2
	Middelbaar	321			
	Niet universitair	322			
	Universitair	323			
Vrouwen	Lager	330			
	Middelbaar	331	1		1
	Niet universitair	332			
	Universitair	333	1		1
4. Volgens reden einde contract					
	Pensioen	340	1		1
	Prepensioen	341			
	Ontslag	342			
	Andere reden	343	3		2

III. MAATREGELEN TEN GUNSTE VAN WERKGELEGENHEID

	CODES	AANTAL WERKNEMERS	IN VOLTIJDSE EQUIVALENTEN	FINANCIEEL VOORDEEL (IN EURO)
1. Maatregelen met financieel voordeel				
1.8	411	4	2	
1.9	412	1	0,5	
1.10	413	3	1,2	
2. Andere maatregelen				
2.1	500	8	3,7	
TOTAAL VOOR HET BOEKJAAR				
TOTAAL VOOR HET VORIG BOEKJAAR				

IV. VORMING VOOR HET PERSONEEL

	CODES	AANTAL WERKNEMERS	AANTAL UREN	BEDRAG (IN EURO)
	580	78	5158	289 335
	581	30	1659	94 320

WAARDERINGSREGELS

1. BEGINSEL

De waarderingsregels worden vastgesteld overeenkomstig de art. 28 tot 81 van het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 met betrekking tot de jaarrekeningen van de ondernemingen.

2. BIJZONDERE REGELS

Materiële vaste activa

Geen enkele van de materiële vaste activa werd geherwaardeerd tijdens het boekjaar 2008. Zij werden tegen hun aanschaffings- of kostprijs geboekt.

Afschrijvingen

De afschrijvingen werden berekend overeenkomstig de terzake geldende bepalingen (K.B. van 30 januari 2001). Deze afschrijvingen bestaan uit een lineaire afschrijving zonder behoud van een residuwaarde (d.w.z. met een residuwaarde van 0 %). De tijdens het boekjaar 2008 lineaire afschrijvingen zijn (Raad van Bestuur van 25/04/2003):

Kunstwerken	2%
Administratieve gebouwen	3%
Industriële gebouwen en installaties	5%
Zware werktuigen	10%
Exploitiemateriaal (stroomgroepen, brug)	10%
Kantoormeubelen	10%
Klein materiaal (stofzuiger, kleine compressors,..)	20%
Voertuigen	20%
Publiciteits- en computermateriaal	33%
Hightech materiaal (GSM, fax, telefoontoest.)	33%
Immateriële vaste activa	33%

Financiële vaste activa

De deelnemingen geboekt tegen hun nominale waarde worden tegen deze waarde behouden zolang er geen duurzame waardevariatie wordt vastgesteld.

Vorderingen op ten hoogste één jaar

De handelsvorderingen zijn ingeschreven tegen hun nominale waarde. Een waardevermindering wordt toegepast wanneer de realisatiewaarde op de datum van de balans lager is dan de geboekte waarde.

De toegepaste regel voor de dubieuze debiteuren is de volgende :

- Vorderingen op 6 maand tot 1 jaar : vermindering met 25 %
- Vorderingen op 1 jaar tot anderhalf jaar : vermindering met 50 %
- Vorderingen op meer dan een anderhalf jaar : vermindering met 100 %

Vorzieningen

Voor de grote periodieke baggerwerken wordt er jaarlijks een provisie geïnd waar rekening gehouden wordt met de grootte van de lasten die de volgende jaren gedragen zullen moeten worden. In 2008, boven de door het beheerscontract voorziene jaarlijkse dotatie (2.300.000 euro) werd een bijkomende dotatie ten bedrage van 500.000 euro aan de Haven toegekend.

Voor de geschillen waarvan de oplossing onzeker is, werden aanpassingen op voorzieningen toegepast ter dekking van deze lopende risico's ten bedrage van maximaal 50% van de geschatte schade. Voorzieningen voor lasten werd in rekening gebracht om bepaalde toekomstige kosten te dekken.

Overlopende rekeningen

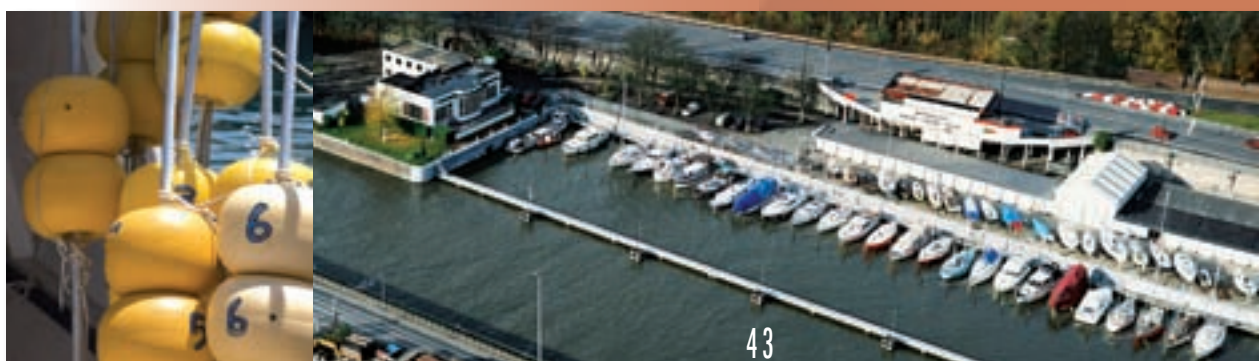
Opdat de resultatenrekening een zo nauw mogelijk beeld zou geven van het boekjaarresultaat, werden op de afsluitingsdatum van de balans de opgelopen en niet vervallen kosten, zowel de nog niet ontvangen en vorderbare opbrengsten in de overlopende rekeningen geboekt.

Brussels Hoofdstedelijk Gewest-waarborg

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft zijn waarborg verleend voor de aflossingen, interesten en kosten van de aangelegene lening voor de baggerwerken van 1993/1994 en een terugbetaling aan het Vlaamsgewest. Deze worden terugbetaald met de jaarlijkse dotatie.

Maatschappelijke balans

Inzake de interpretatie van de maatschappelijke balans moet men, overeenkomstig de reglementering terzake noteren dat deze het contractuele en statutaire personeel betreft.

SAMENSTELLING VAN HET KAPITAAL

OP 31 DECEMBER 2008

In EUR

Boekjaar 2008

INGESCHREVEN KAPITAAL

Brussels Hoofdstedelijk Gewest	1.321.614,22
Stad Brussel	760.487,75
Brinfin N.V.	83.453,85
Gemeente Sint-Jans-Molenbeek	30.565,27
Gemeente Schaarbeek	20.748,69
Gemeente Sint-Gillis	16.509,71
Gemeente Anderlecht	14.873,61
Gemeente Sint-Joost-Ten-Node	12.493,83
Gemeente Elsene	11.279,16
Gemeente Koekelberg	3.346,56
Gemeente Etterbeek	1.239,47
	2.276.612,12

NIET INGESCHREVEN KAPITAAL

3 ^{de} aanvulling ingeschreven door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (275.161,81 - 3.377,67 = 271.784,14)	-3.377,67
--	-----------

KAPITAAL

2.273.234,45